

Franciaország a jövőben nem szállít dusított urániumot Iráknak

A párizsi France Soir tegnap reggel azt az értesülést közölte, hogy ha folytatódik is a francia-iráki atomreaktor-ügylet, dusított urániumot nem szállítanak a jövőben a franciák Bagdadnak.

Az értesülés szerint csak egyszerű uránium szállításáról lehet szó. A nem dusított uránium nem alkalmas atombomba előállítására.

Azt írja a lap, hogy belátható időn belül semmiféle urániumra nem lesz szüksége Iráknak, mert az izraeli légierő által megsemmisített reaktor esetleges újbóli felépítése évekig is eltarthat.

— A bagdadi kormány egy teljes napig várt a vasárnapi izraeli támadás után a közlemény kiadásával, mert nem tudták, melyik ország légierőjének gépei semmisítették meg az atomreaktor. Bagdad attól tartott, egy másik arab országból jöttek a gépek...

Tábornok lett a légvédelmi tüzérség parancsnoka

Az utóbbi időben megnövekedett a hadseregen belül a légvédelmi tüzérség jelentősége és ez kifejezésre jut abban is, hogy a fegyvernem parancsnokát, aki eddig ezredes volt, tegnap tábornoki rangra emelték.

A parancsnok a jövőben altábornagyként folytatja működését.

A légvédelmi tüzérség a legutóbbi hetekben hónapokban néhány kimagasló eredményt ért el és a vezérkar a parancsnok előléptetése által is ki akarta fejezni teljes elismerését.

HÉT KILO HASIS

A rendőrség narkotikum-forgalmi ügyekben yomozó osztálya tegnap jó fogást csinált, amikor ártalmatlanná tették egy chan-juneszi hasis-kereskedőt és valamivel több, mint hét kilo narkotikumot koboztak el tőle.

IDŐJÁRÁS

A meteorológia intézet jelentése szerint ma és holnap derült idő várható, az ország északi részén a hőmérséklet csökken, a tengerpart-menti sávban nem változik.

LAPZÁRTAKOR:

A Reuter hírgyűjtőnek párizsi szerkesztőjének kérdésére válaszolva a francia kormány szóvivője megerősítette a hírt, s ki jelentette, hogy „egyelőre semmi féle urániumot nem szállítunk Bagdadnak, mert a vasárnap óta kialakult helyzetben erre nincs az irákiaknak szükségük”.

A szóvivő hozzáfűzte: — Várjuk a Nemzetközi Atomügynökség Irákba érkezett küldöttségének jelentését, milyen mértékben semmisült meg az általunk épített reaktor. Franciaország bagdadi nagykövetének

tagonban Weinbergerrel, az USA hadügyminiszterével és megmagyarázta kormányunk álláspontját. Később Reagan elnök is fogadta a nagykövetet.

Jeruzsálemi információ szerint nem lehetetlen, hogy a nagyszabású tájékoztató, illetve felvilágosító akció szükségessé teszi majd néhány napon belül néhány további dokumentum nyilvánosságra hozását — azt bizonyítandó, hogy az iráki atomkóhoz Izrael létét fenyegette.

A PFSz szóvivője tegnap délután kijelentette:

— Amerika kétszínű politikát folytat, mert látszólag elfélti Izraelt, sőt meg is bünteti, valójában más a helyzet. Washington aktív módon segíti Izrael agresszióját a palesztinaiak és az arab országok ellen.

Mordecháj Cipori, a hadügyi alminiszter ezeket mondta:

— Vigyázzunk, hogy megfelelő szemszögből vizsgáljuk az izraeli-amerikai viszony alakulását. Szó sincs válságról közöttünk. Legfeljebb egyes kérdésekben össze kell még hangolnunk a nézeteinket.

Az Arab Liga vezetői tegnap megkezdték Bagdadban rendkívüli tanácskozásukat és kiszivárgott hírek szerint a szokásosnál is élesebb hangon megfogalmazott határozati javaslat elfogadására készülnek. Ennek értelmében szankciókat helyeznek kilátásba minden Izraelt támogató országgal, illetve annak kormányával szemben.

A Bonban működő arab nagykövetek tegnap a szövetségi kormányhoz fordultak és közös állásfoglalásuk lényege:

— Követeljük, hogy Bonn egyértelműen ítélje el az izraeli akciót és alkalmazzon szankciókat az agresszor ellen.

Párizsból jelentik: Francia atomtudósok egy csoportja Mitterrand elnökhöz fordult és azt követelte, hogy Franciaország ne építse újjá a bagdadi atomreaktor, mert annak léte veszélyezteti a Közel-Kelet és a világ békéjét.

Postai megrendelés alapján az egész világra szállít könyvet, hanglemezt, kazettát a

HÁDÁSH

könyvtár, amely déli szünet nélkül, egész nap az Ön rendelkezésére áll. — Pontos címünk:

TEL-AVIV, Nesz Ciona u. 4, telefon: 659684

ÚJ KELELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő

12 OLDAL (értékelt adóval) 4.-SEKEL TEL-AVIV, 1981 JUNIUS 12., PÉNTEK 10.007 sz.

JERUZSALEMBEN ELHATÁROZTÁK:

Nem teremtünk konfliktus-helyzetet Amerikával az F-16-os típusu harci gépek ügyében

Cipori hadügyi alminiszter: „Szó sincs válságról köztünk és Washington között” — Nagyszabású felvilágosító akció Amerikában és az európai fővárosokban — Evron nagykövet tegnap este Weinbergerrel, az Egyesült Államok hadügyminiszterével tárgyalt, majd Reagan elnök fogadta

Jeruzsálemben elhatározták, hogy az F-16 harci gépek szállításának ideiglenes elmaradása miatt nem teremt Izrael konfliktus-helyzetet Washingtonnal. Izrael diplomáciai képviselői igyekeznek megmagyarázni a nyugati országok vezetőinek, hogy a vasárnap végrehajtott akció önvédelmi jellegű volt, ezért igazságtalan Washington intézkedése, a harci gépek szállításának elhalasztása. (Lásd korábbi tudósításunkat a lap utolsó oldalán.)

Evron nagykövet tegnap este megbeszélést folytatott a Pen-

A párizsi Figaro szerint IZRAEL STRATÉGIAI FŐLÉNYE NEM VITATHATÓ

A párizsi Figaro tegnap vezércikket szentelt a vasárnap végrehajtott izraeli akciónak az iráki atomkóhoz megsemmisítésére és miután megállapítja, hogy Izrael szempontjából logikusnak tűnik az érvelés, önvédelmi szempontok miatt adott utasítást a kormány a hadseregnek a cselekvésre, a lap cikkirója megállapítja:

— Véleményünk szerint a legfontosabb tanulság, hogy ismét bebizonyosodott, Izraelnek megfellebbezhetetlen a stratégiai főlénye az ellenségei felett, s erről nincs értelme a vitának.

Dr. Kissinger, az Egyesült Államok volt külügyminisztere az egyik amerikai tévé-adó munkatársának adott nyilatkozatában azt mondta, kényes kérdés annak eldöntése, hogy Izrael önvédelemből cselekedett-e, s ez volt az egyetlen módja a védekezésnek, de figyelmeztette az amerikai kormány vezetőit, ne hamarkodják el a döntést, milyen módon — és milyen mértékben — torolják meg az izraeli akciót, mert „nincs még egy kormány, amely olyan kevéssé érdemi meg a jóindulatot az Egyesült Államok részéről, mint az iráki kormány.”

Az izraeli hírszerzés újabb szenzációs bravurja: NYUGATNEMETORSZÁG VOLT VEZÉRKARI FŐNÖKE NEM ÉPÍT RAKÉTA-HÁLÓZATOT SZAUDIÁBAN

A Stern című nyugatnémetországi magazin tegnap azt a szenzációs hírt közölte, hogy a volt német vezérkari főnök, aki most a nemzetközi fegyverkereskedelemben területén kamatoztatja ismereteit, a legnagyobb titokban és a Telefonken céggel társulva rakétahálózat építésére vállalkozott Szaudia számára.

még idejében, a végrehajtás fázisa előtt leállították a vállalkozást.

A Stern szerint az izraeli hírszerző szolgálat derítette fel a volt vezérkari főnök szauidai kapcsolatait és megszerezte, valamint a bonni kormányzat rendelkezésére bocsátotta az ügy dokumentációját.

Az izraeli közvélemény tegnap a Kol Jiszráel bonni tudósítójának jelentése által értesült az ügyről.



IRATKOZZÉK FEL
IDŐBEN
A SZERVEZETT
UTAZÁSRA

- * 2 hetes kirándulásra Magyarországon és Ausztriában
- * 3 hetes kirándulásra Magyarországon, Ausztriában és Romániában
- * Már csak néhány hely júliusra
- * BESZÉLÜNK MAGYARUL
- * Minden más kirándulás megszervezése, beszerzünk minden repülőjegyet.

RÉSZLETEK ÉS FELIRATKOZÁS:

CENTERTOURS, Dizengoff Centerben,

a Passzázsan, a Hámásbir mellett, földszinten. —
Telefon: 28245/6/7

MINDENKI SZERETI

TIME

Filler CIGARETTES

AMERICAN BLEND

KING SIZE

TIME

TIME

TIME

TIME

וימר יעקבסון טמיר

A dicsőség és a konfliktusok utján

Irta: BARKAY ZEEV

„DICSŐSÉG” SZÓTARI ÉRTELMEZÉSE: „Nagyszerű tettel kiérdemelt fényes hírnév, nagy elismerés. A „konfliktus”-é, politikai vonatkozásban. „Nagy közösségek és ellentétből származó súlyos bonyodalom, vagy összeütközés.”

Azt hiszem, ez a két fogalom nyomja rá bélyegét Izraelre: nagyszerű tett, amelyet azonban, mintegy sorsszerűen követ a konfliktus, a nagy közösségek és ellentétből származó bonyodalom.

Nagyszerű tett volt Izrael állam létrehozatala; a függetleneségi háború; nagyszerű tett volt a színai hadjárat; nagyszerű tett volt a hatnapos háború, nagyszerű tett volt a jom-kipuri háborúban a haljós kezdet ellenére kivívott győzelem — mind ezért dicsőség illeti Izraelt.

Am, ez a dicsőség kezdettől fogva konfliktusokat teremtett; összeütközésbe került bizonyos világrenddel, amely a maga természeténél fogva kizárólag érdekeket, következként anyagi, gazdasági, ebből eredően, politikai érdekeken alapszik.

Persze, Izrael is „érdekből” cselekszik: létérdekből. A vész-korszak után mintegy halottai-

ből feltámadt zsidó nép pusztá fennmaradásáért, fizikai léteért küzd. S az ad tragikus színezetet a dolognak, hogy ez az „érdek” kerül konfliktusba — sorozatosan. — a külvilág anyagi-gazdasági-politikai érdekeivel.

Majdnem azt mondtam: tragikum. Mert tragikum az, amikor az emberi nagyság (ami a mi esetünkben kifejezésre jutott mindabban, amit Izraelben alkottak s ahogyan megvédték) összeütközésbe került a világgal. Ez, idáig illik helyzetünkre. Csak hogy a tragikum egyben a hős bukását is jelenti. S ez már nem vonatkozik ránk. Nem. Mi, ugyanis azért kerülünk konfliktusba a nagyvilággal, hogy győzzünk — hogy életben maradjunk!

Az iraki atomkórház lebombázása a Cáhál legdicsőbb haditettei közé tartozik. A szakértők ámuldoznak. Entebbéhez hasonlítják. Pedig ez több, mint Entebbe: itt nem párszáz repülőgép, hanem egy egész ország népe szabadult fel a fenyegető veszély alól. S azt is mondják:

„bármilyen nagyhatalom büszke lehetne rá.

...CSAKHOGY NAGYHATALMAKNAK NINCS SZÜKSÉGÜK ILYEN BRAVUROKRA. Csak nekünk kell állandóan bravuroskodni ahhoz, hogy életben maradjunk. Amerika most azon bogarászik, hogy nem sértettük-e meg az adásvételei szerződést, amikor amerikai hadfelszerelést alkalmaztunk az akciónál. Teljes sikerrel alkalmaztuk — gép- és embervesztés nélkül; ellentétben velük, akik saját — feltételezhetően legkorszerűbb — fegyvereikkel is csufos kudarcot vallottak az emlékeztető tisztszabotási kísérletnél. De ők megengedhetik maguknak a bukást. Nekik nincs szükségük hőstettek, példaszzerűen lebonyolított harci vállalkozásokra ahhoz, hogy létezhesenek. Képzelmük el, mi történt volna, ha néhány bomba, — vagy akár egy is! — célt téveszt és nem az atomkórhóra, hanem mondjuk, bagdadi lakónegyedre hull.

Akkor milyen lelkesedéssel csaptak volna le ránk az „elit-lők”, az „aggódók”? Hiszen így is egymással versenyeznek, nehogy valaki kimaradjon! Ha az ember olvassa a „megbélyegzések” végtelen áradatát, az lehet az érzése, hogy a világ politikusa az iraki atomkórház fennmaradásában látták a béke zálogát — most, hogy nincs többé, veszélybe került a világképe! A Szovjetunió például, amely Németországban, a kommunistapárt utján, „környezetvédelem” címszó

alatt tömegeket uszít véres tüntetésekre valóban békés célokat szolgáló atomkórház ellen — nem szalasztotta el ezt az alkalmat sem, hogy „rablótámadásnak” minősítse az izraeli akcióit. De az csak egy jelző a sok közül, mellyel a világ sorsát intéző politikusok illetnek bennünket.

Általában a „nemzetközi jogot” dörgölik az orruk alá; hogy mi megsértettük azt. S egész egyszerűen nem veszik tudomásul, hogy Irakkal Izrael hadiállapotban van — ez az egyetlen arab ország, amely még csak fegyverszünetet sem kötött Izraellel, még annyira sem, mint Szíria.

MILYEN JOGBA ÜTKÖZIK TE HÁT támadást végrehajtani egy aktív ellenséges ország ellen? Waldheim ur, az UNO-ból, is felháborodott: hogyan követhet el ilyesmit egy UNO tagállam? Az, hogy UNO tagállamok dshadót hirdetnek egy másik UNO tagállam ellen; hogy nyíltan követelik elpusztítását — az nem izgatta fel különösebben a főtítkárat.

1974-ben vetődött fel a francia—iraki atomgyűntmüködési terv; egy évvel később írták alá a megállapodást az Osiris (később: „Osirak”) atomkórház felépítéséről. Izrael azóta kiabál, szaladgál fűhöz-fához. Eredménytelenül. Közben még az olaszok és a brazilok is nyújtottak atom-ségélyt Bagdadnak, miatt az arab-mohamedán világ nem is titkolt epkedéssel várta az „iszlám atombomba” megszületését, melynek időpontja egyre közeledett.

S a nagyvilág hallgatott.

Hallgatott — mint akkor. A harmincas években...

De nem hallgatott Szádám Huszejn iraki elnök, aki félreértések elkerülése végett világosan kijelentette, hogy az atomkórház kizárólag Izrael ellen épül. S már megtette a lépéseket nagy hatótávolságu, atomfej hordozására alkalmas rakéták előállítására, illetve beszerzésére.

Nekünk ez elég. Már csak azért is, mert még időnként mardos bennünket a lelkiismeret, hogy akkor nem ismerjük fel eléggé az intő jeleket; s a hallgató világgal együtt nem hittünk az „őrült diktátor”-nak — aki pedig pontosan bejelentette, hogy mi a célja velünk. Biztunk a jogra, nemzetközi egyezményekre, törvényekre hivatkozó „felvilágosult világ”-ban — amely éppen jogra és törvényekre való hivatkozással zárta le kapuit előlünk, amikor még megmenekülhetett volna, aki menekülni tudott.

... S nem volt, aki lebombázza a gázkamrákat, mielőtt üzempesek lettek volna.

IGENIS: EZ AZ ERŐ DOLGOZIK BENNÜNK, ha éppen tudni akarja a nagyvilág! S ez az, ami olyan cselekedetekre készítet, amelyek ellentétbe kerülnek a konvencionális magatartással, a „bevett nemzetközi szokásokkal”. Nemzetközi jog? De hisz mi már, teljes állami támogatással, embert is raboltunk! S aki nem tudná, vagy már elfelejtette volna. — amikor Eichmann Izraelbe hoztuk — akkor is or-

runk alá dörgölték a nemzetközi jog megsértését, „jidegen állam területéről elhurcolni egy embert, még ha háborus bűnös is, az ottani hatóságok tudta és beleegyezése nélkül?!” — akkor is voltak, akik megróttak ezért; akkor is lehetett politikai-diplomáciai bonyodalmaktól tartani. S amilyen bravuros volt ez a tett is — nem volt mentes konfliktustól! Mert még népünk gyilkosait sem vonhatjuk felelősségre anélkül, hogy ne ütközzünk abba a világrendbe, melynek szabályai és törvényei lehetővé tették, hogy az történjék velünk, ami történt a „vész-korszak”-nak nevezett időszakban.

Most nem népirtó tömeggyilkos felelősségvonalasról — ha nem népirtás, pusztulás megakadályozásáról van szó. Mit kellett volna tennünk? „Jó kisfiúnak” lenni, szépen kívánni, amíg Irák elkészíti atombombáit s beveti ellenünk? De tulajdonképpen nem is kell, hogy bevesse, elég, ha zsarol velük: „Ha nem kényserítik követeléseink teljesítésére Izraelt, atomháborúba sodorjuk a világot”. S nem kétséges, melyek ezek a követelések. Izraelt megsemmisítése. S vajon, elvárhatjuk a világtól, hogy mi a tunk atomháborúba sodródjék?!

Azt tettük tehát, amit tennünk kellett: dicsőséggel és hősiességgel; egy tragikus múlt terhével, árnyékával és tanulságával, egy remélt, jobb jövő érdekében. S ha ez felháborítja a világot, erre kénytelenek vagyunk ezt mondani: mi mégis a fennmaradást választjuk. S ha ennek ára konfliktus a külvilággal — mi mást tehetnénk, mint hogy vállaljuk? Felveszük a küzdelmet. Mert ez azt jelenti, hogy létezzünk. S ez még mindig jobb, mint konfliktus nélkül — elpusztulni.

MISKOLC, MEZŐKÖVESD, MEZŐCSÁT BORSODMEGYE MARTIRJAINAK ÁZKARAJÁT

junius 23-án, kedden délután 5 órakor tartjuk Jeruzsálemben, a Cion-hegyen. Mária ima a Kotelnél. Gyertyagyújtás kedd este.

Autóbusz indul kellő jelentkező esetén Petách-Tikva, Mohliver 11 alól, délután 3-kor és megáll a szokott helyeken. Tel-Avivból 3.30-kor Chevrát Chásmál elöl. Jelentkezni: Klein, Petách Tikva, Mohliver 11, 03—912755.

חגוש מולחי של יהודים ניצולי השואה

World Gathering of Jewish Holocaust Survivors

וועלט צוזאמענוואר: כון חורבן צו אוינקום

israel, june 14-18, 1981 - ט"ז סיון תשמ"א

A ZSIDÓ VÉSZKORSZAK TULÉLŐINEK VILÁKGONGRESSZUSA

Izrael, 1981. június 14—18.

Az izraeli résztvevők szervezett utazása az egyes események színhelyére:

1. Hétfő: 1981 június 15 — Az ünnepélyes megnyitáshoz a jeruzsálemi „Jád Vásémbe” (Kizárólag jegyekkel rendelkezőknek!) Haifáról: délután 2 órakor. Tel Avivból, délután 3 órakor
2. Szerda: 1981. június 17.— A Második Nemzedék megbeszéléseire, a jeruzsálemi Binjáné Háumában: Tel Avivból: reggel 6.30 órakor. A Binjáné Háumában, Jeruzsálemben tartott különleges, az antiszemitizmus tárgyával foglalkozó összejövetelre: Tel Avivból: reggel 8 órakor. A jeruzsálemi Binjáné Háumában megtartott kultürestre (kizárólag jegyekkel rendelkezők számára) Tel Avivból: délután 6.30 órakor.
3. Csütörtök: 1981. június 18.— Jeruzsálemben a Cion-hegyről a Nyugati Falhoz tartó felvonuláshoz: Tel Avivból délután 3 órakor.

Mivel a Jád Vásém körül és a Nyugati Falnál korlátozottak a parkolási lehetőségek, magánkocsik parkolása tilos. Azokat, akik magánkocsin érkeznek június 15-én a Jád Vásémben megtartandó ünnepélyes megnyitóra, avagy a június 18-i felvonulásra a Cion-hegyről a Nyugati Falhoz, azok felkérhetnek, hogy a kocsijukat a Binjáné Háumá parkoló-terén parkolják, s majd onnan szállítják őket autóbuszokkal az események színhelyére, éspedig:

Kollektív szállítás június 15-én a Jád Vásémhoz délután 3 órától kezdve.
Kollektív szállítás június 18-án a Nyugati Falhoz délután 5 órától kezdve.

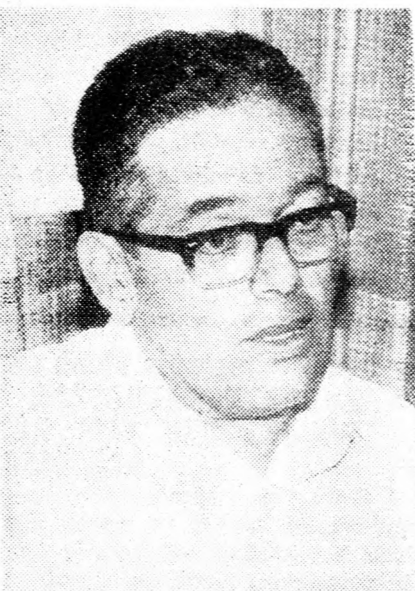
A kollektív utazások ára: Tel Aviv — Jeruzsálem — Tel Aviv 40 s'
Haifa — Jeruzsálem — Haifa 85 s'
A Binjáné Háumá parkolótérétől a Jád Vásémhez és a Nyugati Falhoz oda-vissza 5 s'

A kollektív utazás Haifáról a bát-gálími központi autóbuszállomás Egged Tijur peronjáról indul. Tel-Avivból a kollektív utazások a United Tours irodájától indulnak, Tel Aviv, rehov Hájárkon 113, tel: 03—298181.

Vágja ki és őrizze meg!

Interju JICCHAK ARCIVAL:

«Az izraeli légihaderő nagysikerü akciója



Jicchak Arci, Tel Aviv polgármesterének helyettese, a Független Liberális Párt Knesszet-listájának vezetője a következőket mondotta a Bagdad felett végrehajtott légiakció másnapján:

— Az izraeli légihaderő nagyszerü győzelmet köszöntjük. Olyan győzelem ez, amelynek értékelésekor nincs helye semmilyen fanyalgásnak. Katonáink minden dicsőretet megérdemelnek, vagy ahogy héberül mondják: Kol hákávod!
— Mi a véleménye a kérdés politikai vetületéről?

— Azt remélem, a kormány minden lehetőséget megkísérelt diplomáciai síkon, hogy ár talmatlanná tegye az iraki atomkórhózt, mielőtt a katonai akció végrehajtására parancsot adott volna. Ezért a mi pártunk úgy látja, önvédelmi akció volt ez.
— Hogyan vélekedik a jövő

kilátásairól ebben a vonatkozásban?

— Nem szabad azt hinnünk, hogy a nagyszerü katonai akció végleges megoldást hozott. Nem is hozhatott. Annál is kevésbé, mert az arab országok rendkívüli anyagi erőforrásokkal rendelkeznek és most a megsemmisített bagdadi atomkórhó helyett újabbat, vagy újabbakat vásárolhatnak. Péntekünk minden dicsőretet megérdemelnek, vagy ahogy héberül mondják: Kol hákávod!
— Mi a teendő tehát?

— Pártunk vezetőinek felfogása szerint megnyugtató lenne, ha valamilyen atomsorompó-egyezményhez csatlakozna Izrael — együtt a számba jöhető arab országokkal. Az UNO nem alkalmas arra, hogy egy ilyen megállapodást garantáljon, ezt tudomásul kell vennünk.
— Hanem?

— Azt hisszük, egy új nemzetközi csoportosulás, illetve szervezett megalakulása jelenthetné annak igéretét, hogy egy ilyen megállapodás előkészítésében lássunk. Ha az új választások következtében a józan, mérsékelt erők is szóhoz és befolyáshoz jutnak, remélhető, hogy kialakulnak részünkről a megnyugtató atomsorompó-egyezményhez való csatlakozás feltételei. A Független Liberális Párt felfogása szerint nem a katonai megoldás az egyetlen megoldás.

— Mi a párt belső, az ország lakosságát közelről érintő programjának lényege?

— Igazságos elvekre épülő társadalmat akarunk. Az öreg emberek is teljes rangu tagjai a társadalomnak a mi felfogásunk szerint. Biztosítani kell, hogy munkás életikhoz méltó módon, megszégyenítő gondok nélkül éljenek.

BÜSZKESÉG ÉS AGGODALOM

Írta: SÁBTÁJ HIMMELFARB

Légi haderőnknek az iraki atomkórház ellen intézett bombatámadás központi probléma és alkalmasságát még sokáig az is ma-
nem csak az izraeli közvéle-
ményt foglalkoztatja a kérdéssel, ha-
nem az egész világ.

Nem minden nap történik ilyen jelentőségű esemény, ilyen eredményes katonai akció, amely-
legyőzhető a legdusabb képzé-
sével sem gondolna az ember.
A bombatámadás híre, nem is az
alkalmasságát megkérdőjelelte az első sor-
ban, hanem a világot és természet-
esen Izrael polgárait is.

Izraelben évek óta kísérik fi-
gyelemmel a francia szakértők ál-
lított iraki atomkórház, ami-
Franciaország és Olaszország
a technológiai ismereteket.
Izrael vezetői sem hallgattak az
állásról, hanem kérkedve ismételt-
gették, hogy az atomkórház első-
sorban Izrael ellen van szüksé-
gük.

Attól a perctől fogva, hogy az
iraki kormány elhatározta, csatlá-
kozását az atomversenyfutáshoz,
megindult a kampány a francia
kormány döntése ellen.

Még nem minden részlet ismer-
tes, de számos akció indult a sza-
had világban, így a franciák szé-
les körűben is, a francia kor-
mány ama próbálkozása ellen,
hogy Iráknak betámaszkodjon az atom-
kórházba, miközben az nem is rejti
rejtve, milyen szándékokkal épí-
ti a maga atomkórházát.

Amikor az atommáglya beren-
dezése Franciaországban készen
vált elszállításra Irákba, rejtélyes
módon tönkretették, s mind a mai

napig homályos, hogy ki tette ezt.

A francia kormányt azonban
semmi tiltakozás nem rettentette
vissza attól a súlyos lépéstől,
hogy az atomkórházat mégis eladja
Iráknak. Alig telt el valamennyi
idő a berendezés megsemmisítése
után, már elkészültek az új alkati-
részek is, az 1200 francia tech-
nikus pedig megérkezett Bagdad-
ba, hogy sietve felépítse az atom-
kórház.

Amikor Irák és Irán között ki-
tört a háború, a katonai művele-
tek az atomkórház sem hagyták
ki, s 1980 szeptemberében az irá-
ni légihaderő gépei bombázták a
kórház. Csak a közelében álló mel-
léképületeket, találták el, miér-
tis a kórház építésével kapcsolatos
munkálatokat nem kellett abba-
hagyni.

Sóvuot előestéjén az izraeli légi
haderő gépei bombázták a Bag-
dad melletti atomkórház és az iz-
raeli hivatalos jelentések, vala-
mint az amerikai kémszervezetek
ürbolygó-fényképei szerint, a kó-
rház teljesen megsemmisítették.

Az iraki atomkórház megsemmi-
tésének három aspektusa van. Az
első a büszkeség az izraeli légi-
haderő pilótáinak hősi akciója fö-
lött, amiről a jövőben még sűrűn
szó lesz, és aminek tekintetében
egyelőre be kell érniünk képző-
erőnk kiegészítésével. Hiszen
maguk az operatív tények, bizton-
sági okokból tilkosak. A máso-

dik aspektus milyen hatással lesz
az iraki atomkórház lebombázása
Izrael helyzetére a nemzetközi
porondon, hogyan viszonyulnak
hozzá a világ többi részén, beleért-
ve a baráti államokat is. A har-
madik aspektus, mely nem jelen-
tőselebb a két elsőnél, az aggo-
dalom; vajon mit rejt méhében a
jövő?

Ami büszkeségünket illeti, vilá-
gos, hogy Izrael nem azért támad-
ta meg a bagdadi atomkórház,
hogy ezzel elsőrendű akció-képe-
ségét bizonyítsa, jöjjön ehhez
hasonlót eddig még nagyhatal-
mak sem produkáltak. Ne fele-
djük, hogy olyan akcióról volt szó,
amelynek végcélja Izraeltől oda-
vissza vagy 2000 kilométerre fe-
szik. Hasonló esetekben igen sok,
bonyolult probléma támad, ki-
vált, ha a célpont idegen állam
területén áll és maga az oda ve-
zető út is velünk hadilábon álló
arab államok fölött vezet. A cél
felé tartó repülőgépeknek semmi
lehetőségük leszállásra, sem oda
menet, sem visszajövet, amit pe-
dig más államok légihaderője
többnyire megtehet, kivált az
arab repülőgépek, amelyek min-
den más arab állam területén le-
szállhatnak, ha ezt az akciójuk
bármilyen okból megköveteli.

A másik probléma, amit a kórház
elleni támadás felvetett, az a tény
volt, hogy ellenséges arab álla-
mok fölött kellett pilótáinknak
repülniük, s nem volt szabad meg-
köszönetük, hogy akár men-
t.

akár jövet felfedezték őket. Mos-
tanig számos részletet közöl-
tek a gépek útvonaláról és más
felségjelekkel való állítólagos ál-
cázásukról, valamint arról, hogy
a pilóták milyen nyelven beszél-
gettek egymással, de hát mindezt
csak találgatás-számba megy.

Minden kétségen felül áll, hogy
pilótáink olyan feladatot teljesí-
tettek, amit egyetlen nagyhata-
lomnak sem kellene restellnie,
sőt, ami alkalmasságát túl is meg-
más hatalmak képességein. Büsz-
kék lehetünk arra, hogy Izrael
kezében ekkora erő van, hogy pró-
batétel esetén hatékonyan tudja
megvédeni magát. Büszkeségün-
ket a Cáhára, légi, tengeri és szá-
razföldi haderője nem ez a leg-
frissebb akció szülte, de tény,
hogy haderőnk magabiztossága
állandóan fokozódik, s az arab ál-
lamok, amelyek Izraellel szem-
ben nem fukarkodnak a fenyege-
tőzésekkel, megértik, hogy bár-
mily mennyiségű fegyver árad is
hozzájuk Kelet és Nyugat felől,
mégsem mérkőzhetnek meg egy-
kőnnnyen Izraellel.

Amde minden büszkeségünk el-
lenére sem titkoljuk, hogy ag-
g

gaszt bennünket az a körülmény,
hogy ez az akció nem ugyanolyan
életmentés volt, mint a terroris-
ták által elrabolt entebbei tussok
kiszabadítása. Olyan atomkórház
felszámolására irányult, amelyről
Irak urai kifejezetten megmond-
ták, hogy végcélja az Izrael elleni
támadás, márpedig nem kell
tul nagy képzelőerő annak a meg-
értéséhez, mily rettenetes pusztu-
lás fenyegeti a földgolyó minden
államat, minden eredetű és vallá-
su lakóját, ha egyszer atombom-
bákat dobunk le rájuk.

Evekkel ezelőtt Japánban jár-
tam, ahol Hiroshima és Nagászá-
ki városok láttak bennünket ven-
dégül. Két szememmel láttam Hi-
rosimában, a főtéri múzeumban,
mit pusztított a világháború vége
felé a városra ledobott atombom-
ba, hány ártatlan polgárt ölt meg
és hány tízezer lakosa a városnak
szerven mindmáig a rádióaktív
kiszugárzás borzalmas követke-
zményeitől.

E napokban, amikor oly sok
szó esik az iraki atomkórház lerom-
bolásáról, egyre csak arra emlé-
kezem és emlékeztetek, mi ször-
nyűséget mutogatnak a hiroshi-
mának az oda látogató sokmillió
turistának. S ezért aggodom, is.

mert ha bizonyosak lehetnének ab-
ban, hogy a bagdadi atomkórház
bombázása valóban véget vet az
iraki atom-készülődéseinek, ak-
kor akciónk tökéletesen elérte a
célját. Amde ha az arab államok
konok szándékaira és a mult ta-
pasztalataira gondolunk, kétked-
nünk kell abban, hogy végeztünk
a dologgal.

Természetesen nekünk, polgá-
roknak nem áll rendelkezésünkre
a kórház lebombázásával kapcsola-
tos minden adat és csak a mainál
sokkal részletesebb információk
lennének számunkra lehetővé ana-
nak az elődöntést, hogy helyes
volt-e a kormány döntése, amikor
elhatározta az iraki atomkórház
megtámadását. E tekintetben igen
sok feltételezés van forgalomban,
s ezért kiké csak a maga felfogá-
sa szerint ítélni meg a kormány
határozatot. Kétségtelen azonban,
hogy Irák egész bizonyosan nem
adja fel ama szándékát, hogy a
maga atomfegyverét kifejlessze,
az egész csak idő kérdése, pillá-
natnyilag tehát csak az bizonyos,
hogy ha Irák el is határozta a
kórház újjáépítését, az izraeli légi-
haderő bevetése következtében ez
jónéhány évvel kitolódik. Ha
azonban mégis megtörténik, ak-
kor már maga az iraki elképzelés
és az atomerő felhasználására vo-
natkozó minden iraki kijelentés
már most aggodalommal töltheti
el a világot és bizony, bennünket
is.

HALLÓ KÉSZÜLÉKEK

ÚJDONSÁGOK SÜKETEKNÉK ÉS NAGYOTHALLÓKNAK

- * Kicsiny, szemüveg-szárban elrejtendő halló-
készülékek, 81-es típusuk.
- * Korszerű telefon- és tévé-hangerősítők
(alapos kipróbálás után).
- * Ellenőrizzzük és feltöltjük az elemeket, ezzel
nagy pénzmeztakarítást biztosítva.

MEDTON, Tel Aviv, Ben Jehuda 39. Tel.: 652910



A HÉTEN AZ ARUKESZLETBŐL.

SZEKRÉNYEK

4 ajtós — kétemeletes

3700 sekel

dupla ágyak matracca!

2300 sekel

„SEM” butor. Bugrasov 26. a pincében,
Tel: 03-280493.

KULDJÖN

VÁMMENTES IKKA AJÁNDÉKUTALVÁNYT MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARATAINAK

Megrendelőhelyek:

- RAIFA: Junius 15-ig Hácóhén ur szabadságon van. A meg-
rendeléseket kérjük Tel-Avivba küldeni.
- JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2.
Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9—1-ig és 4—6-ig.
Kedden délután zárva. — TUZEX bonok is kaphatók.
- TEL-AVIV: Hadash könyvüzlet, Nesz Ciona utca 4.
(Bejárat az utcába a Ben Jehuda 7-es számnál).
Tel. 659684. — Az üzlet reggel 9-től este 7-ig nyitva
megszakítás nélkül. Pénteken déli 1 óráig.

Levelezés kizárólag: EGGED MIRIAM,
62160 Tel Aviv P.O.B. 26116

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől
mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA.
Számpulások is befizethetők a budapesti zsidó temetőben

TUZEX ajándékhonok kaphatók

Csehszlovákiába való küldésre.

Chug Jocéj Hungária Jeruzsálem

Agrippas 8, POB 2154

Ezennel értesítjük az érdekel-
teket, hogy a
magyarországi mártírok
emlékére rendezendő

ORSZÁGOS ÁZKARAT

— כ"א סיון — 21-e előestéjén
1981 junius 22-én, hétfőn este
6.30 órakor rendezzük a
Héjchál Slomo nagytermében.
Részleteket az Uj Kelet jö-
vő heti, pénteki számában
közlünk. Mindnyájan ve-
gyünk részt az ázkarán!
A vezetőség

WIZO — Natania

junius 15-én este 8 órakor
TEAEST KERETÉBEN
a WIZO Vidám Színvada
új műsorral jelentkezik.

Szereplők: Blum Ibi, Bieder-
man Ali, Hersch Bella, Ke-
leti Miklós.

Konferál: KELETI DUCI
Rendező: HIRSCHL JUDIT
Háziasszonyok:

Biederman Cuni, Jiccháki
Edit, Gottlieb Lea, Godel Uci,
Goldstein Etus, Fleisch Mag-
da, Pataki Ibi, Schaht Mancsi,
Kornstein Edit, Szirtes Cica.
Költséghozzájárulás 12 sekel

Isracart-tal vagy VISA-val
fizethet

Előhívják színes felvételeit.
Az ország legjobb fénykép
laboratóriumaiban!
Ugyancsak vásárolhat fény-
képezőgépet, filmet vagy más
felszerelést, amiért egy hó-
nap mulva fizet és ma kap
szakmai tanácsot.
Utlevél fényképek egy perc
alatt!
Okirat másolás a helyszínen!
Kedden egész nap zárva.



CSAK KÉT SZÓ...
elite KÁVÉ



Wimmer Jacobson Tamir

★ KÖZÉLETI HIREK ★

EJLÁT JISZRAÉL REGÉNYE

Az Eked könyvkiadó gondozásában héber nyelven megjelent a soproni származású Ejlát Jiszraél (Rosenberg Pál) 320 oldalas: „Lo kára klum” (Nem történt semmi) című regénye, amely a magyar zsidóság törté-

netéről szól a vézskorszakban. Az előszót a könyvhöz, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik, Vágó Béla professor írta. A könyv részletes ismertetésére visszatérünk.

ZÁCHÁRJÁ M. BUCHSENSPANNER (EMIL)

Jeruzsálemben, május 17-én, az Olajfák Hegyén helyezték örök nyugalomra Záchárjá M. (Emil) Büchsenpanner.

Kolozsvárott született 69 évvel ezelőtt, végigjárta a Vézskorszak minden keserves stációját, majd felszabadulás után az első között volt, akik újja kezdték építeni az elpusztított kolozsvári ortodox hitközséget, melynek élén éveken át állott. A kommunista uralom elől kivándorolt Kanadába, ahol vagyonát elsősorban jótékonyra és zsidó közecélok, ki-

vált a jeruzsálemi tórahü intézmények támogatására használta föl.

Epp utban volt Izrael felé, ahol családtagjai már előtte megékeztek, amikor a brüsszeli repülőtéren összecsett és kilehelte lelét. Gyászolja özvegye, J. D. Löwy néhai színváltójai rabbi leánya, két fia és két nővére: Weisz Margit, aki Kolozsvárról alijázott és itt aktív szerepet játszik a magyarajku intézményekben, valamint a Marosvásárhelyről alijázott, Nátánján élő Singer Éva.

● Mécir Semir, az Állami Telekhatóság igazgatója tartott előadást Cfátov, a Rotary klubban. Galili G. Ervin, a klub elnöke vezette be az előadót.

● Natanján tartották meg a marosvásárhelyiek ázkáróját. A zsu folsztágig telt teremben rövid istentisztelet keretében idézték fel a nagy tragédia áldozatainak emlékeit, meggyújtották az emlékezés gyertyáit és kaddist mondtak. Ünnepi beszédet ráv Simoni Jechezkiel rabbi és Dános Miklós mondtak. Az imavezető kántor: Heimann Simcha volt. Az emlékülés végén Ábrahám Ferenc olvasta fel egyik vézskorszakbeli versét.

● A Bné Brit rend jeruzsálemi Jesájahu Press páholya méltó keretek között rendezte meg a Jeruzsálem-nap ünnepségét, amelynek során Bergman Dávid alpolgármester mondott beszédet, majd Smuél Hákohén Weingerten a régi Jeruzsálemlről beszélt. Berner Judit komoly művészi átélésel előadta Ron Giládi „Visszatérés Jeruzsálembe” című versét — Grünwald Dávid, a páholy elnöke vezette le az estet és bejelentette, hogy annak bevételét a Bét Hátfu cot-alap javára fordítják. Az estet Braun László szervezte meg, Braun Irénke, Czizler Frida, Frischmann Vera és Roger Rózsi-ka volt a háziasszony.

● Nagysikerű koncertet adott Kelen Pál zongoraművész Haifán, a Pevzner u. 54. szám alatti városi kulturothtonban. A művész Chopin, Bartók és Liszt-kompozíciókat adott elő. A koncert végeztével a közönség melegen ünnepelte a művészt.

● A tel-avivi WIZO klubban dr. Berg József főrabbi tartott ünnepi beszédet. Kertész Lilly szavalt és Ron Giládi szatiróját adta elő, míg Slomit Dvir héber dalokat énekelt — a WIZO kulturdelutánjai keretében. Spéter Éva a mult század zsidó világról tartott előadást. Dick Edit a Tnách egyes részleteit ismertette, Goldstein Olga közéleti tevékenységéről számolt be és Hollender Szára „40 év Izraelben” címmel tartott siker előadást.

● Rössel Mordecháj és Léb Akiba adott elő Natanján, a Bné Brit-rend Löw Immanuel páholyának közönsége előtt. Benczel Béla alelnök vezette be az előadót, Grosz Éva, Grosz Bözsi és Léb Éva volt a háziasszony.

● Jeruzsálemben, a Chug Joeé Hungária szervezete sikeres ünnepséget rendezett a főváros egyetemes évfordulóján. Fisch Ábrahám elnöki megnyitójá után Goldberger Árje főkantor imát recitált, majd dr. Berg József főrabbi mondott ünnepi beszédet. Blau Cháná, Rogel Szára, Davidovits Magda és Reichmann Adél volt az est háziasszonya.

● Sajtó alatt van a Mefkure mártírjai emlékére írott emlékkönyv, Rössel Mordecháj munkája. A hajótú hiteles történetét és a tragédia dokumentációját tartalmazza a könyv. Megjelenésére a jövő hónapban kerül sor.

● Ünnepléses külsőségek között tüntette ki az Áhávát Készítő egyesület Ungár Moset „Is Hácszed” címmel — sok évtizedes emberbaráti munkája elismeréseként. Az ünneplést 15 évvel ezelőtt alapította meg a tel-avivi Bikur Cholim egyesület, amely az Agudat Jiszraél égisze alatt működik. Az ünnepségen dr. Moriel Jehuda, Jedidja Jicchák Frenkel, Tel Aviv askenáz főrabija és Bernstein Mose rabbi mondott beszédet. Sapira Smuél mondott zárószót. Közreműködött Ungár Benjámin főkantor.

● Sikeres teadélután volt a HOH herzliai szervezetében. Ajtai Edit szavalt, majd Fodor Gizi a sávuot ünnepek jelentőségét méltatta, s Ruth könyvből adott elő. Weisz Ferenc ügy. elnök mondott bevezetőt.

● Megjelent az Izraeli Szemle új száma. A lapot dr. Árje Kaddar szerkeszti.

● Ülést tartott Jeruzsálemben a Magyar Zsidó Világszövetség ideiglenes központi intézőbizottsága és megvitatta az 1983-ban rendezendő világtalálkozó előkészítésével összefüggő problémákat. Grünwald Dávid, Dr. Kertész István, Fisch Ábrahám, Dr. Hermann Dezső, Weisz Ferenc, Rappaport Ottó, Bari Jákov, Benczur Zeév, Farkas Tibor, dr. Benedek Pál, Katz Ilonka, Fürtös Simon, Dróry Dávid, dr. Szendrő Károly, Ron Giládi és Landau Slomó szolt hozzá a problémához. Az intézőbizottság következő ülését június 22-ikére, Tel Avivba hívták össze.

● Jeruzsálem napja alkalmából Bécsben bensőséges hangulatu ünnepséget rendezett a Bné Akiva szervezete. Dr. Jozsef Grünberger docens, Ráv Chájim Eisenberger rabbi és Jiszáchár Ben Jákov, Iz-

rael ausztriai nagykövete mondott ünnepi beszédet. Nagy sikerrel szerepelt az est műsorában a Bné Akiva 10 tagu kórusa.

● Nagysikerű Jeruzsálem-napot ünnepeltek a héten Haifán, a HOH és a szervezet „Idősebbek klubja” közönsége előtt. Ázrá Lávon — Weisz Gréte tanárnő tehetséges tanítványa — zongoraszámmal nyit meg az ünnepséget, majd dr. Deutsch Ferenc, a HOH elnöke mondott ünnepi bevezetőt. Dr. Spielmanné Kiss Magda előadta Nomi Semer „Jerusolajim sel záháv” című költeményét, majd Láng Gyula tanár „A 4000 éves Jeruzsálem” címmel tartott előadást. Megünneplették a klub 10 tagjának születésnapját is, valamint Guttman Elvirát eredményes közéleti és szociális munkája elismeréseként a HOH oklevelel tüntették ki. Kovács Aladár, a klub elnöke. Adler Efrájim, a Bné Brit elnöke és Reuvéni Efrájim a Bné Brit szociális bizottságának elnöke ajándékozta meg a kitüntetettet és az ünneplőket. Székely Sándor ügyv. elnök vezette le az ünnepséget, amelynek Hammer Mirjám, Eliás Margit, Guttman Fanci, Guttman Elvira és Grosz Magda volt a háziasszonya.

● A közoktatásügyi minisztéri-

um egyik új olék számára készült kötetében (Szipurim risonim) megjelent munkatársunk, Jávor Viola egyik oléproblémákkal foglalkozó elbeszélése. Az izléses kiállítású kötetet Friedl karikatura művész illusztrálta.

● Az öregség problémáiról tartott előadást Jeruzsálemben, a WIZO közönsége előtt dr. Kieselstein Márton főorvos. Farkas Mancsi mutatta be az előadót, zárószót Schillink Tusi mondott.

● Akkón, az Idősebbek klubja közönsége előtt dr. Davidovits Pál haifai orvos adott elő praxisának humoros történeteiből. Guttman Elvira mondott bevezetőt, Glückmann Irén zárószót. Mann Magda, Ungár Irén és Hálévi Kató volt a háziasszony.

● Különlenyomatban jelent meg Smuél Hákohén Weingarten, a kiváló Nordau-díjas történész, a jeruzsálemi Vallási Tanács v. elnökének „Al mitfan hágeculá” — A megváltás küszöbén — című tanulmánya.

● Nagy sikerrel zárult a héten a Bét Szokoloban — a tel avivi újságírók székháza előcsarnokában — Mocsári-Kondor Judit festőművész munkáinak kiállítása.

KEGYELETES MÁRTIRÜNNEPSÉG MAUTHAUSENBEN

Gunskirchen közelében nemrég 1220 magyar-zsidó deportált elföldelt csontjait találták meg. Mauthausenben külön temetőt létesítettek a mártírok földi maradványainak kegyeletére és a temetőt méltó gyászünnepség keretében rendezték meg.

Zsidó Világszövetség bécsi szervezetének főtitkára.

Dr. Eisenberg Akiba bécsi főrabbi, Jiszáchár Ben Jákov — Izrael ausztriai nagykövete, Kardos Péter, zuglói főrabbi, dr. Pachernegg, az osztrák belügyminisztérium főosztályvezetője, dr. Jonas Zahler, a bécsi zsidó hitközség képviselője és dr. Ludwig Poswinski, a mauthauseni haláláger túlélői szervezetének elnöke mondott emlékbeszédet.

EGYMAS KÖZÖTT

★ SZEMÉLYI HIREK ★

● Meleg jókívánságokkal halmozták el Goldstein Slomo és Ráchel, valamint Mózes Manó és Lea nagyszülőket abból az alkalomból, hogy gyermekeiknek, Avrámnak és Tovának két leánygyermekük után fiuk született, aki megboldogult nagybátyja, a Dákar tengeralattjáróval eltűnt Cvi z. l. nevét fogja megkapni és továbbvinni. Jutott a gratulációkból Mózes Nellynek, a dédmanának is. A brit milát a Modiin tereben tartották és az ujszülöt tet Blau, bné-bráki rabbi áldotta meg.

● Szerencsekívánatokkal vetették körül a rokonok, barátok és ismerősök Haifán dr. Kirsch Imrét és Edithet, valamint menyüket és fiukat, dr. Kirsch Cvit abból az örömteli alkalomból, hogy megszületett az első leányunkájuk.

● Grosz Chájim Hugót a tel avivi „Robinson” könyvkereskedés társtulajdonosát, valamint feleségét Alizt szerencsekívánatokkal halmozták el lányuk Szonja, illetőleg vejük David Hundert doktorrá avatása alkalmából. Mindketten a mikrobiológia doktorai lettek.

● A baráti kör szívélyesen gratulált Farkas Smuél és Magda (Déva-Natanja) fiuk, Lapid Jozsef doktorrá avatása alkalmából. A new-yorki Columbia Egyetem és nemzetközi kapcsolatok tudományának doktorává avatták, aminek folytatás elfoglalja tanszékét a jeruzsálemi Héber Egyetemen.

● Barátok, ismerősök, kollégák és az izraeli művészvilág szeretettel gratulált a multhéten Sándor György (Giora Saron) operanékesnek és feleségének, Klopot Klárának első leánygyermekük, Anát születése alkalmából.

● Elhunyt Fuchs Dezső (Máramarossziget - Margitta - Givátá-jim) és barátai tisztelői kísérték utolsó útjára, a choloni temetőbe. Fia, Tomi (Árbel Joszi) mondott a sirjánál kádist. Felesége, fia, menyé, unokája és a romániai Aradon élő nővérei gyászolják.

● Sok szeretettel vették körül a rokonok és a baráti kör tagjai az Erdélyből elszármazott Barabás Sándort, 70-ik születésnapja alkalmából.

● Jókívánságokkal vették körül a héten Müller Pinczás Názáret Ilit-i főrabbit és feleségét, a fiuk, Áser bár micvája alkalmából. A haifai Ron tereben megtartott családi ünnepségen Müller Lévi Jicchák kfar átai főrabbi — az ünneplést nagybátyja —, Taub Jozsef binjáminai rabbi, Grün Lipe tel-avivi rabbi és Abu Chacéra názáret-iliti szefárd rabbi mondott köszöntő beszédet.

Zelk Zoltán (1906-1981)

Valamikor a templomi férfikórus énekeseit, kántoraink kísérték hívtuk mősorér-nak, a mai héter szóhasználatban a szó költőt jelent. Zelk Zoltán édesapja — Zelikovics néven — cházán volt; fia, századunk egyik legnagyobb magyar költője, tehát az apja hivatását folytatta.

Érmihályfalván született, Szatmáron nevelkedett, keserűség és szükség érlelte benne a költőt, mint búzamatot a hó. Hamar be is érett, még nem volt 20 éves, amikor már expresszionista folyóiratok közölték verseit, jóbarátságba került Kassákkal és kora sok haladó poétájával, hamarosan kötetet is megjelent. Majd megszabadult az izmusoktól, hangja leegyszerűsödött, s immár közérthetően vezette olvasóit „az értelem gazdag és szép égébe”.

Az elnyomottak, megcsalottak szószólója lett, s ez nem meglepő: cházánok, sámeszek fiai, ha kitörnek a keretből, nem a belbőszök mellé állanak. Sosem tagadta meg a bölcsőt, a szülői házat, nem is hagyták, hogy elfelejtse, végigszenvedte a legiszonyosabb munkaszolgálatokat, Dorosicsot is. Ott döbönt rá az eddigénél is fájdalmasabban, mennyire számkivetettje az eddig hazájaként szeretett tájnak, mennyire mostoha e haza keze; fájó csalódásában csak imádot feleségére gondolva vigasztalódik: „Ki társ valál, így lettél im, hazám.” A zsidó család mint haza-pótlék: jólismert kép.

A háború után lelkesen állt be a mozgalom csatósorába, de amikor az új hatalom birtokosai újfajta zsarnokságba kezdtek, ő a családokkal együtt emelte fel ellenünk a szavát, ezért 1956 után jó ideig hallgatásra ítélték. Mikor ismét megszólalhatott, az eddigénél is süröbben emlékezett a kétszeresen keserves zsidó sorsra: az 1943-as Dorosicsot is 1961-ben írta meg. Temetik a tífuszban pusztultakat, egy muszos cházán „felbődulve sírta az imát, a pernye-szin, füstölögő dallamot”.

„Egy örült kántor... öcsét temeti...”
Súghatták nékem rémült társaim:
jól tudtam én hogy ő az: Adonáj!
s ki gödörbe hull, mind öcse neki.

Attól fogva közölt verseket a Zsidó Évkönyvben, az Új Életben is. Családjáról, környezetéről a legtöbbet prózai, életrajzi írásaiiban leljük, legszebb verseit a „Kagylóban tenger” kötetben. József Attila díjat kapott, Kossuth díjat pedig két ízben. Hosszú, kegyetlen betegség vitte el. Haláláig imádot párját, Irénjét siratta. Már az élet-nél jobban értette a halált.

Nem értek én már semmi mást,
nem hallok én már semmi mást,
csak azt a néma suhogást,
azt a szárnyatlan szárnyacsapást.

Csak azt tudom, hogy visszazáll
egy szárnyavesztett holt sirály.
Lebeg, lebeg, aztán leszáll.
Szívem vak tengerére száll.

Gyászolásához elegendő költészetnek kristálytisztasága, humánumának nemessége. De mert gyászénekei egybecsendülnek a mi siratóinkkal, családtagokként állunk a „mősorér” sirjánál.

GRÉDA JÓZSEF

Szilágyosmlyó, Szilágycseh, Zilah, Zsibó, Kraszna, Nagyfalú és vidéke MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

kedden, 1981 június 16-án, délután 5 órakor tartjuk a Jona Grün templomban, Petách-Tikván. 88-as autóbuzs. Emlékbeszéd: Rappaport Ottó.

A VEZETŐSÉG

SÁROSPATAK ÉS KÖRNYEKE MÁRTIRJAI ÁZKÁRÁJA

június hó 17-én — (ביום י"ז בסיון) — szerda délután 4 órakor tartjuk Jeruzsálemben a Cion-hegyen az Emléktábla előtt.

A szervező bizottság

SENTA, ADA, MOL, PETROVOSELO MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

1981 június 22-én, hétfőn délután 4 órakor tartjuk a Cion-hegyen, Jeruzsálem.

A rendező bizottság

Egy «katona mama» feljegyzései

Körülbelül egy év telt el azóta, hogy egy különleges „kasztkoz” tartozom. Keveset irnak, még kevesebbet beszélnek rólunk. Megszokott réteg vagyunk, vellejáró az itthoni hétköznapiaknak. Az izraeli katona-mamákat gondolok.

Minden péntek délután azért szoktam kinyitni a rádiót, hogy meghallgassam a népszerű Alex Anszki „Kolá sel imá” (Anyu hangja) című műsorát. Azért szól a szívemhez minden áldott héten az a műsor, mert annyira egyszerű, annyira otthonos és intim a hangvétel, hogy a riportot szinte a testvéremnek érzem. Ő az, aki közvetít a Golánon vagy a Szinájban vesztelő katonafiú és a legújabb családi üzenetet, és egyúttal a fiú egyik kedvenc dalát is továbbítja. Ezt a riportert munkatársai azonnal rá is tessik a stúdió lemeztárára.

Volt még egy igen kedves rádióműsorom erről a témáról (Dábia Jaira: Imá sel chájl), aminek sajnos csak kevés „példányát” volt alkalmam meghallgatni. Egyszer azt mesélte el Dábia-mama a rádióban, hogy azon a hajnalon, mikor a fia újonc kiképzésre indult, éppen egy csunya lázas megfázás után volt, és még erősen kóhögött. — Mint anyának, az lett volna a kötelességem — mesélte Dábia — hogy Odédet otthon tartsam, ahogyan ezt 18 éven át, ilyen esetekben tettem. Am ettől a hajnaltól kezdve, a fiam már nem volt az enyém. — elsősorban — izraeli katona volt. Egő vágyát éreztem, hogy legalább levelet írjak Odéd leendő parancsnokának, (ahogyan egy hónappal ezelőtt még az iskolai osztályfőnöknek írtam), de vívódva lemondtam róla, mert nem tudom, szokás-e az ilyesmi... Csak azt akarom megírni neki, hogy a fiam még pár napig ne erőltesse meg magát, hiszen tegnap még láza volt...

Csak az érti meg igazán a fenti egyszerű sorokban rejlő belső feszültséget, aki maga is szülő vagy nagyszülő. Aki maga is „átvészeltte” a gverekkel együtt, a kamaszkor minden megpróbáltatását, és utána, szinte egyik percről a másikra elmegy a fiú (vagy a kislány). Egy csapásra megváltozik a család szerkezete, hangulata, „hangmagassága”, belső ritmusa. Megszűnnek a tévével, az autóval, vagy a mosogatással kapcsolatos civódások, — ehelyett a telefon csengését várjuk. Megszakadnak az ebéd vagy a hazajövetel időpontjai miatti torzalkodások, ehelyett azt lesznek, melyik szombattra jön majd haza a gyerek.

Azt vettem észre, hogy a katona-mamák „kasztkoznak” nemcsak az életről, de 3-4 éven át, a témaköre is megváltozott. Akárhová megyünk, sehohsem a legutóbb olvasott könyvről, hanem rögtön a fiú hollétéről, hogy létezik-e, hol él, milyen körülmények között, a többi mama izgalmas meséit. Eppen tegnap hallottam a híres fiatal válogatóhoz tartozik, — hogy Tel Avivból, egészen napos honvölut utazást tettek a Golánra, kizárólag azért, hogy egy-két órára láthassák a „gyereket”.

En jelen pillanatban abban a helyzetben vagyok, hogy héteente párszor beszélhetek a fiammal telefonon. Nehezen lehet őt elcsipni, mindig más-más bajtársa veszi fel a kagylót. Már megismertem hangját, modorukat, jellemüket, sőt Gabi elbeszélései alapján, — a családi körülményeket is. Ők pedig azonnal megismerik az én „szencziós” írvit kiejtésemet, és alig hogy megkérdezik, máris udvariasan elhadarják az összes információikat a fiamról. Sokszor még azt is kedvesen hozzátették: — Ne aggódjál! — Mintha csak a saját fiam lennének.

Most pedig, ha Anszki rádió riportterhez hasonlóan, feltenné nekem valaki a kérdést, mit kívánok a távolból katona fiamnak, a szokásos „sablonok” után ezt válaszolnám. Hogy az ő leendő izraeli fiának, lányának, már ne kelljen sok évig sorkatonának lennie. Hogy bárcsak helyette tanulhatnának, vagy gyűjthetnének a leendő életükre, vagypedig (legszébb fiatal éveikben), csatlakozhatnának szabadon a világ országúтай, ahogyan a nyugati világ fiataljai teszik.

A sokféle, igazsággal bélelt frázison kívül, ezt kívánnám. Tiszta szívből, az egyik izraeli katonának: Gabi fiamnak is.

Jávor Viola

ELŐZETES HAIFAI JELENTÉS

Szeretettel meghívjuk a Haifa és környéke magyar jiusv minden tagját az 1981 július 6-án (hétfőn) este 6 órakor a Pevzner 54 alatti koncert teremben (a Városi Színház mellett)

a „HAIFAI MŰKEDVELŐ SZINESZ CSOPORT” által rendezendő, vidám estre. Kertész Lili művész nő vendégzereplésével. „Egy régmúlt világ emléke”-ből színre kerül a híres színműről, Szenes Béla három kacagató egyfelvonásos tréfája. — Az estet IMA SZENES, Haifa város diszpolgára tiszteletére rendezi a WIZO és a Bné Brith rend dr. Kauders Ben Zion Kibutz Gálujot páholya. A bevétel tiszta jövedelmét a BÉT HÁTFUCOT Muzzeum részére adományozzuk, ahol megőrkítésre kerül a magyar nyelvterületről származó zsidók szellemi hagyatéka és a 600 ezer mártírhalált halt zsidóság pusztulása. Jegyek elővételben: WIZO, Moria 50 sz. alatt, minden kedden délután 5-7. A Bné Brith páholyban: Fischer Mose testvérnél. Gondos Sándor könyvkereskedőnél, Bét. Hákránót, rechoz Herzl 16. Tel. 674666. Kauders Violánál. Tesl. 82801. délelőtt 8-10 óra között. Jegyét biztosítsa előre, számozott helyek.

Emlékezés a haifai Reálgimnáziumra

Amikor dr. Byram újraöntötte volna peergynti eném az ósújhaza gombóntókanalában

Ha jól számítom, hatvan éve annak, hogy Haifán megalakult a Technikum, illetve: akkor még csak hatosztályos Reálgimnázium.

Amikor én 1922-ben ott jártam, már teljes kapacitással működött. Persze, ez a kapacitás nem azonos a maival, a lelkes kezdett romantikus légköre árasztotta el az épületet.

Dr. Byram volt az igazgató, fiatal, kerekarcú, szemüveges tudós, testileg-lelkileg kiegyensúlyozott ember. Ilyenek voltak korai növendékei is, ilyennek akarta látni őket, erre nevelte őket.

Zöld csempékkel borított hosszú folyosón indult el velem az intézet bemutatására. A folyosó két oldalán csinos üvegszekrényekben a Haifa környékén található ásványok és rovarok voltak láthatók.

— Jöjjen csak — mondta dr. Byram, és leereszkedtünk a földszintre.

Eppen szünet volt. A földszintet és a tágas udvart tornázó tanulók töltötték meg. Körhaju lányok héber bakfis-beszélgése és kamaszfiúk pattogó, héber sportszövegje hallatszott.

Felkapaszkodtunk a Kármelre épült telken és nem sokára dokkszerű épületeket értünk el. Megérkeztünk a műhelyekbe, mérőlecek, mérési eszközök, gyalupadok, elektromos gépek közé.

— Nos, kedves tántorgó európai — fordult felém kissé gúnyosan dr. Byram — nehogy felboruljon a vasrudak, hajtószíjak között, itt nem vagyunk a „tudatalatti” birodalomban.

Elnéztem őket: a növendékeket és fiatal, lendületes tanárait. Nagyrésztük már itt születtek. Újuló, egyre egészségesebb kedély. A nemrég végetért első világháború nekünk Európában alaposan összekuszálta a lelkünket, arcvonásainkat. Ezek itt hamvasan mosolyogtak. Odaát zömében csak zavartan vigyorgni tudtunk.

Tantestületnek, növendékeknek: érezhetően szabatosak a gondolataik.

— Nem alkalmazna itt engem, Byram doktor?

— Megtenném — felelte — ha engedné magát a mi gombóntó kanalunkban újraönteni.

— Rendben — feleltem — de mivé lenne európai egyéniségem?

— A peer-gynti?... Mert azt csak elismeri — fordult komolyabban a hangja —, hogy Európában ma a legtöbb ember egy-egy Peer Gynt, aki hazudózással, levegőben-lovagással akarja énjét a káoszról kimenteni. És különösen a zsidók! Hogy pedig itt mivé lenne „egénységem”? Nézzem csak szét!

A gépek mellől, izléses munkászubbonyban, biztos, nyugodt tekintettel pillantottak ránk az Intézet növendékei.

— Nézzé ezeket a fiukat, így tessék át az elméleti fizikát gyakorlati valóságba.

Rájuk révedtem, de ők már megint a gépekre figyeltek.

— Ezek a villamosgépek hajtják az összes többi műhely gépeit — és már bent is voltunk egy másik teremben — itt a gyulut és fűrészt — ebben a műhelyben négy-öt asztalnál fiatal rajzoló dolgoztak, a kész szerény-, ágy-, székterveket diák-asztalosok vették át tőlük és ha nem volt bennük hiba, azonnal hozzáláttak a kivitelezésükhöz a

falaknál már elkészült bútordarabok, asztalkák, virágállványok, könyvszekrények álltak. — Nos, siratja még az európai egyéniséget? de jöjjön csak tovább... — másik helyiségbe léptünk — vegye szemügyre a fémkészítményeket is — kéklázós diák a legújabb mintájú lakatokat, kulcsokat, kilincseket tartotta elének — most átmenyünk a könyvkötészetbe, itt a diákok tetszesszerinti táblákat alkotnak, figyelje meg ezt például — és, nem kis meglepetésemre, az egyik növendék Marx „Kapital”-ja héber kiadásának puritán borítóját nyújtotta felém — mit szól ennek a kötésnek az egyszerűségéhez, masszivitásához, szinte az egész történelmi anyagelviség kifejeződik a simaságában. Ezt is szabadon, beleszólásunk nélkül készítette ez a diák.

Nagy, pános ajtón, de egy egész más oldalon ismét kijutottunk az udvarra.

— Most a közös konyhába és étterembe megyünk át.

Kisebfbajta bejáraton léptünk be és terakottával fedett rövid folyosón keresztülhaladva, már bent is voltunk a fehérsempés konyhában.

— Mindegyik diák lány naponta délelőtt egy órát a konyhában tölt — tájékoztatott dr. Byram — Valamennyi tanuló itt étkezik, este mennek csak haza. És éppen ezért tudunk az élet minden megnyilvánulására kiter-

jedő nevelést adni nekik.

A tűzhely mellől már is szívembe áradt a férférfökötös lánykák kipirult arcának melegsége, edénytragosgató finom kezük átsimított homlokomon, a pudlivágó kések csiklandóan szisszentek fel a tésztaiban, az étterem miniatűr asztalkáiról képzeletben felkaptam és mellemhez szoritottam a miniatűr tányérkákat, villalócskákat, kanalakat.

Rend és tisztaság mindenütt. — Nos, ez az „egénység” meg felel Önnek?

— Igazgató úr, mit mondjak! Nem láttam életemben még ilyet. Európában nincs senki olyan egészségeslelkű, mint Önök. Furcsa, hogy ennek az ésszerű életvitelnek csak meghatottsággal, könnyekkel tudok örülni. Igen, igen, értem, megértem és irigylem ósújhajai egyéniségüket. És nekem a beteg lelkek közé kell visszamennem!

— Valóban, sajnálom Önt — mondta dr. Byram és búcsúzóul melegen, résztvevően kezét nyújtotta.

Miközben a lejtős udvaron lefelé mentünk, már mindenütt csend volt. A diákok és diáklányok bent ültek a levegős, tágas tanterekben, fehérköpenyes tanáraik előtt, és bensejükben észrevétlen alakultak át szülei, nagyszülei Galiciából, Kárpátjáról, Máramarosból hozott beteg génjei egészséges élettel.

BENAMY SÁNDOR

350 millió dollár a repülőgépipar kivitele

Repülőgépiparunk kivitele az 1980-81-es pénzügyi évben 350 millió dollárra rugott, szemben az előző pénzügyi év 335 millió dollárjával. Az export zömét a „Westwind” manager-gépek, légelhárító berendezések és radarok, víz-vízrakéták tették ki, főként a „Gabriel”, a legelőrehaladottabb típus. Amióta a „Gabriel” rakétákat gyártani kezdtek, az exportjuk máig összesen 500 millió dollárt tett ki.

A Westwind manager-gép gyártásának megkezdése óta légiiparunk 230 ilyen repülőgépet adott el, amelyek közül 177-et már leszállított a vevőknek. Az üzem jelenleg havonta 4 Westwind gépet képes legyártani és októbertől fogva havi 5-re emeli a kapacitást. Az „Arává” típusú gép gyártását folytatják, de a megrendelések csekély száma miatt csökkentették az ütemet, és havonta csak egy gépet gyártanak le.

Repülőgépiparunk előrehaladott stádiumban lévő tárgyalásokat folytat több olyan állammal, amelyek az általa gyártott pilótanélküli repülőket iránt érdeklődnek. Ezeket a gépeket az izraeli lécihaderő már használja is. A Párizs környéki „Le Bourget” repülőtéren ma megnyitott Légi-szalomban repülőgépiparunk többi terméke közt ez a gép is kiállításra került.

Ez a pilótanélküli repülőgép úgy képes felvételeit azonnal a háttérbe juttatni, hogy előhívásukhoz nincs szükség a felvételek átdolgozásának közbeeső szakaszára. A gépet a bevetői tetszésük szerint kormányozhatják, minden terület fölé, és azon-

nal megkapják tőle a fontosabb adatokat.

Az ezévi Párizsban megnyílt Légi-szalomban bemutatásra kerülnek légi iparunknak az elektronikus harc terén elért vívmányai. Repülőgépiparunk a Szalomban most első ízben állít ki havi hirszerző radart, amely képes különböző távolságokból embereket és járműveket azonosítani. Ez a radar képes mélyen az ellenség területéről adatokat továbbítani, földi, vagy alacsonyan repülő haderők és gépek mozgásáról és aktivitásáról. E feladatait időben korlátlanul, tehát éjjel-nappal és az időjárástól függetlenül végzi.

Az elektronikus harcászathoz tartozik az ellenség hírközvetítő berendezése megzavarásának a technológiája is. Bemutatunk a kiállításán a küzdő hadseregek hírközlését biztosító és ellenőrző berendezéseket, akció közbeni közlés és hírszerzés céljait szolgáló készüléket. Légiiparunkban kifejlesztett korszerű radarokat, valamint a Westwind, Kfir és Arává repülőgépek javított modelljeit. Kiállítjuk továbbá a Gabriel víz-rakéták harmadik nemzedékét, amelynek hatósugara 40 km., továbbá alacsonyan szálló repülőgépek, helikopterek és rakéták ellen védő berendezéseket vízi-járművek számára.

A sikeres párizsi Légi-szalomban 30 államnak többszáz légiipari üzeme állítja ki korszerű termékeit. A mi légiiparunk gyártmányainak egyrészt a 600 négyzetméteres főcsarnokban, a többi pedig a nyílt terepen állítják ki.



PEARL ÁMSEL IZRÁELBEN

Pearl Ámsel, az ujhelyi származású, immár 35 éve New Yorkban élő kiváló szobrásznő, akit Amerika legjobb nő-művészei közé sorolnak, tagja annak a küldöttségnek, amely az Izraelben megtartandó vészszobák túlélőinek világtalálkozásán Északamerikát képviseli.

E világtalálkozó során bemutatják a „Ráchel siratja gyermekét” nevű érdekes szobrát, amely Iyél a vészszobák áldozatainak emléket akarja megőrkíteni.

Pearl Ámsel, a Brooklyn College és a newyorki Institute of Fine Arts cum laudeval végzett tanítványa minden munkájában kifejezésre jut világszemlélet, érzelm és mélységes hit.

Értékes munkái közül megemlítenéd a görög mitológiai sorozat és a Bibliából inspirált alkotások. Különös szeretettel vonzódtak a zsidó mult alakjaihoz, amelyekben új és érdekes biblia-szemlélet tükröződik.

„Szará és Iszák” című alabástrom szobra, absztrakt jellege ellenére is olyan, mintha a két alak élne. A kilencven éves korban anyává lett pátriárka felesége; úgy öleli magához gyermekét, hogy mozdulatában szinte beszédes módon jut kifejezésre a hihe tetlen, de mégis megtörtént csoda felett érzett hálája.

Az alabástrom nem csupán technikai megoldásokra ad lehetőséget, de egyúttal mély érzések hű kifejezője is.

„Iszák feláldozása”-ban lézongó, az ismert és elfogadott szemlélet ellenkezőjével van alkalomunk megismerkedni. A Pearl Ámsel-nél oly általános meleg, puha vonások és mozgások helyett átveszi a kegyetlen keménység. Mintha azt akarná mondani a művész: nem, nem zsidó apa az, aki akár isteni parancsra is, feláldozni képes egyetlen gyermekét. Ebben a szoborban nem az istenkereső ós atyával találkozunk, hanem a fanatikus hívővel, aki elvakultságában emberölésre is hajlandó.

Pearl Ámsel művészi hitvallása: szebbé, bölcsébbé tenni az em bereket és jobbá azt a világot, amely Auschwitzon és Theresienstadton keresztül megrabolta családjától és ifjúságától.

Azon művészek közé tartozik, akiről még sokat fogunk hallani. ROSSEL MORDECHAJ

Bát-Gálmban,
UJ ÉPÜLETBEN,
„BIG-BEN”, ALLIJA 42,
3-4 szobás lakások
HAIFA, BAT-GALIM,
04-533084
MAGYARUL
BESZELÜNK!

— Gyertünk, Icig!
 — Mehetünk, tizedes uram!
 Elindultak. Elöl a káplár, Icig mögötte, végig az elhagyott lövészárkokban, ahol a lövedékek feltúrta talaj rögeire halmokba terült a hó.

ICIG STRUL, A KATONASZŐKEVÉNY

Irta: ION REBREANU

Óvatosan haladtak, csak a tegnapi erre járt őrzőket fagyott nyomaiba lépve, fejüket lehajtván, s hátukat begörbítve, nehogy megpillantsák őket a balfelől lefelé elszökő katonák, vagy eltalálják őket a ritka időközökben éles sikoltással elrepülő golyók, amelyek megrezgették a szomorú tájba merevedett védőállásokat. Egyre kapkodóbban szedték a levegőt, kiűtött rajtuk a veríték.

Előbb jobbra fordultak, majd előre, mignem hirtelen egy fenyőerdő szélén lelétek magukat, amely sűrűn, tömör összefonódásban küszködött fel egy lejtős hegyoldalra. Itt a káplár oly hirtelen horpant meg, hogy az öt hűsleges árnyékát követő Icig Strul már-már beleütközött.

— Pihenjünk kicsinyég! — lihegte a káplár, anélkül, hogy Icigre pillantott volna.

— Pihenhetünk, tizedes úr! dűnyögte a katona, s már le is eresztette puskáját a hóba, köpenye ujjával törölni kezdte homlokáról az izzadságot, szűk katonasapkáját pedig betyárosan feljebbnyomta. Szájából, de még a hajából is csak úgy dőtt a pára, szinte ködbe borította a fejét, majd tüstént elszökött az irdatlan fagyban.

A káplár halgatagon és elgondolkodva, fáradtan futtatott. Ő is meg szeretne volna törölni izzadt homlokát, már emelte is a kezét, de felelőn meggondolta, csak szemébe húzta a sapkáját, s az ellenző alól határozatlanul nézgette a társát. De amikor Icig megérezte a kutató pillantást és kérdőn fordult feléje, a káplár mintegy rémülten úgy tett, mintha csak a megtett út hosszát méricskélné.

„Ez ma nagyot hall” — gondolta Icig, aki közben kissé lehült, s most komótosan vállára vette a fegyverét.

Mögöttük fekete foltokként sorjázta a végtelen fehér lepedővel fedett kaptatón. Szűrkén kigyózott a sánc földhányása, némelyütt megtört, majd belevesztett a messzeségbe. Mindent ellepelt a porhó, oly vakító fehéren, hogy ha hosszan nézték, égette a szemet. A mennyből komor volt és oly alacsony, mintha agyon akarná nyomni a földet. Súlyos szomorúság lebegett a levegőben, még a mindenható fagnyal is mélyebben hatolt a lelkükbe. Pár egyedülálló, megfeketült, lombja-fosztott águ fa örökdött meredten az elhagyatottság terhe alatt, mint a bocsánatkérő betegek.

— Már rég nem láttam a napot, szólalt meg hirtelen Icig, kit már untatott a nyomasztó halgatás.

Bár szinte súgva mondta, a hangja mégis keményen és parancsolón, súlyos szárnycsapás-ként verte fel az erdő csöndjét. Egy vén fenyő rémülten rázta meg gallyait, zajtalanul szítált le rólu a hó a föld fehér takarójára. A káplár úgy fordult Icig felé, mintha kábulatból riadt volna fel:

— Mit mondtál?
 — Hogy már rég nem bújik ki a nap, ismételte a baka. — Később járhat, úgye, tizedes úr? Nehogy még ebben a pusztaságban leljen meg bennünket az éjszaka.

— Az éjszaka? — dűnyögte a káplár, s fejét leszegte. — Csak a jó Isten tudja, mi minden eshet meg ezen az éjszakán...
 Icig Strul szemében szelíden

künyv a jókedv. A káplár ki-lönös, kissé remegő hangja ért-hetetlen fenyegetésként suhant a szívébe. Válaszolt volna, de tor-kában rekedt a szó. Zavarában ismét a verítéket kezdte törölni, de csak a pusztá tenyerével. A homlokáról, tarkójáról, majd a nyakáról. A nyakát hosszan dör-zsölgette, mintha ehhez a test-részéhez ragaszkodna leginkább. Hosszú, száraz, dagadterű nyaka volt, nyakbőre vörös és kissé ráncos, rajta barna pettyekkel, mintha himlőhelyek lennének. Álla alól küszködött felfelé téglá-színű, ritkás és moszkos szőrzete, ami feljebb találkozott a bajuszával, s egész arcát befedte, zöldszínű, eleven, örökösen ri-adtnak tűnő szeméig. A szőrös vörös arc közepéből hirtelenül, mindent uralva ugrott ki a görbe orr, ami még akkor is vidámmá tette az arckifejezését, amikor szeme és szája csupa szomorúság volt. Feje túl nagyak tűnt vézna testéhez képest: az ember szinte csodálkozott, hogy nem húzza le a súlyos darócegyenru-ha, hátán a zsák és vállán a ne-héz fegyver.

A káplár körülnézett, azon ta-nakodott, merre vegye útját. A lábnymok, amelyeket eddig kö-vettek, jobbfelé kerültek meg az erdő. Megvakarta a fűtövét, ki-köpött és szemrehányóan pillan-tott Icigre. Végül határozott, bal-ra fordult, az erdő szélét kö-vette, de komótos léptekkel, mintha készakarva akarna le-késni onnan, ahová végül mégis el kell jutnia.

Icig Strul szorgosan követte, fegyverét olykor egyik válláról a másikra helyezve át. Egyre in-kább bántotta a halgatás, gon-dolkodni kényszerítette. Termé-szetétől fogva beszédese volt, most meg pláne keserves volt halgat-nia, lehet, hogy azért, mert a káplár oly morcos és olyan szo-katlan a pillantása.

„Miért halgat ez az ember? — futkározott benne nyíllalón a kétely.

Icigne kezdetben nagyon hi-zelgett, hogy Ion Ghioaga, a káplár, épp őt választotta ki a fel-derítéshez. Jártak már így ket-tésben, jól megvoltak egymással. Ghioagával a pokolba is bátran elment volna. De ma a káplár mintha idegen lenne. Ilyen sa-vanyú nem volt még soha. Ha már a káplár is ily tétova és mord, akkor ez a felderítés bizo-nyára mindnél veszedelmesebb. De akkor meg mért nem küldték ki népesebb őrzőjüket? Minő megfontolatlanág kettesben ne-kivágni, holott Isten tudja miféle nehézségek várhatók. Mintha ön-ként és haszontalanul sétálnának bele a halál torkába... Icig Strul megborzongott, óvatosan néz-degét hol jobbra, hol balra, sze-rette volna tudni, hová viszi a káplár. Hamarosan rájött, hogy az ellenséges állások felé ha-adnak, de közbe-közbe hátrálnak is. Mi az ördög? Csak nem mennek be egyenesen a tűzvonalba, ahol még a mieink is lelőhetik őket! Megriadt. Szakálta remegett, mert képtelen volt az állkapcsát össze-szorítani.

De legkivált a káplár konok halgatása nyugtalanította. Egyre bizonyosabbra vette, hogy ennek a némaságnak oka van. Ghioaga tréfás fickó volt, az egész zászlóalj tudta, hogy a legnehezebb percekben sem veszti el a fejét, rohamra meg mindig félrecsapott sípkában indul, kurjongatva köz-

ben mint a lakodalmon, amivel mindig megneveteti a többit, fe-leledtetni velük a veszedelmet. Icig pláne még hazulról, Falticeni-ből ismeri, ahol neki magának egy aprócska fogadója volt, elég nagy udvarral ahhoz, hogy csütörtö-könként, a vásár napján, befo-gadhassa a vásárra érkező pa-rasztnak szekerit. Ghioaga tíz év óta mindig Icighez állott be, ösz-sze is barátokoztak, szűkség ese-tén ki is segítették egymást. Most két éve, tél derekán, amikor Ghi-oaga a két tinóját vette, a pén-zéből meg nem futotta rájuk, Icig jószívvel sietett a segítség-re, nagy szegénységéből is elő-kaparta a négy huszást, nehogy füstbe menjen a jó vásár. Igaz, hogy máig se kapta vissza, de semmi baj, hiszen Ghioaga nehe-zen él, öt gyermeke van, földje meg szinte semmi. Mostanára Ghioaga már káplár lett, Icig meg baka maradt, mert vézna ember létere eddig be se soroz-ták, csak most, amióta már nem nézi a háborút, ki erős, ki nem, mindent a tűzbe küldi. De itt, a háborúban is barátok maradtak: Icig mindig megadta a káplárnak a neki járó tiszteletet.

— Ej, Icig, Icig, idáig jutot-tunk, s én még mindig nem fi-zettem meg neked az adósságot-mat. Istenem, Istenem, hogy nem tudtam még le!

Oly fájdalmasan tört ki a káplár-ból a szó, hogy Icig úgy meg-rémült tőle, mintha szíktot hal-lott volna. Csak kis idő múltán válaszolt, akkor is halkán, ügyel-ve, hogy leplezze felindulását:

— Sose bánd, Ioane, van még arra időd, csak innen megszaba-duljunk!

— Jól mondd, úgy is van, csak innen megszabaduljunk — dűnyögte Ghioaga, „de ezúttal rekedtesen és dühvel, ami forró pещéként zárta le a beszélge-tést.

Icig gondolatai egymást ker-gették, s lassan-lassan különös félelem hatalmasodott el rajta. Vajon miért gyöttrődik a káplár is, mint ő maga? S mért, hogy épp, amikor neki a négy huszást eszébe jutott, Ghioaga is épp ak-or emlékezett az adósságra? Miért éppen most bánja annyira?

Nincs ez rendjén sehogyse El-képzelné se merite, mi lehet a titka. Oly elhagyatottnak érezte magát, amilyenek még soha. Hiába próbált lecsillapodni, hi-ba vizsgálgatta magát, hogy csak képeződik. Szíve mélyén egyre fájdalmasabban facsarodott a félsz. Mintha az éjszaka kelős közepén riadt volna fel gyilkos-kedvű rablóbandától körülveve, egyedül, védelmező nélkül.

Bizony, Icig Strul nem hősnék született, inkább féiős volt és gyanakvó. Már ha gyermekkorá-ban ráripakodott valaki, remegni kezdett az álla, verni a szíve. Falticeni-ben „a nyul” volt a gúnyneve. Amikor a sorozó or-vos rámondta, hogy „gyengécs-ke, de jó les”, Icig elájult. A háború pusztá gondolata halálra rémitette. Meggyőződése volt, hogy az első ágyúlövés hallatára vége lesz. Bevonulás előtt elbú-csúzott feleségétől, hat gyerme-kétől, minden szomszédjától és ismerősétől, s úgy zokogott, mint egy tehetetlen vénasszony. Még a frón szerencséje volt, hogy a fronton tüstént a tűzvonalba küldték. Örökösen a lövészárók falához szorult, onnan leste, ho-gyan pusztul a többi. S ahogy

bajtársait elnézte, kezdett a fé-lelme enyhülni. „Akinék meg va-legyon írva, az meg is marad”, mondogatta. A háborúban sem olyan hirtelen az a halál, a golyó sem mind talál célba. Néha ki-dugta a fejét, hogy lássa, kikkel kell majd megverekednie. S mert nem látott senkit, elcsodálkozott és még nyugodtabb lett: „Hát ez meg miféle háború, ahol az ember azt se tudja, kiket öl meg?” De hallotta a feje fölött elsivító golyók sivitását, aztán egyet, a-melytől kespéndülés zöréjével porlott szét a földhányás röge. Ugyanakkor, mintha lent, ömei-lette borult volna fel egy súlyos zsák. Odafordult: egy legény vá-gódott mellette hanyat, a feje merő vér volt. Icig egyszerűbe megdühödött, mintha valaki bun-kóval vágott volna a képébe, kapta a puskáját, s oly bolondul kezdett lövöldözni, mintha bosz-szút akarna állni a bajtársáért, akiről pedig csak annyit tudott, hogy egy falticeni-küriuli faluból való, s övezgyasszony az anyja. Mindinkább tűzbejött, s érezte, hogy dagad a keble, feszül a karja. A szíve oly magabizóan, bőszen vert, ahogyan még soha. De mikor azután megjött a pa-rancs az előretörésre, ismét úrrá lett rajta a nyomasztó félelem. Megint elkapták a kétségek és aggodalmak. Mert a lövészárók-ban mégiscsak meghúzhatja ma-gát az ember, de a nyílt terepen bizony torkon kell ragadni a halált, másként nem lehet előre-jutni. Hát inkább a büntetésétől tartva, semmint szíve szavára ugrott ki, ilyenkor a sáncból, bár nagy ügyel-bajjal, mert úgy megdermedt a lába, hogy meg se bírta emelni. De ekkor meg-pillantotta Ghioagát, a káplárt, aki úgy pattant ki a sáncból, mint a nyíl és szilajon rohant előre. Őt látván, Icig szívével me-leg hullám öntötte el, egyszerűbe pehelykönnyű lett a lába is. S már ugrotta is át a földhányót, mintha versenyt akarna futni a káplárral. Szívé ekkor büszke-ség, s különös harci kedv tölt-tötte el, mintha mindenkit el a-karna útjából seperni.

Aztán úgy megszokta a hábo-rút, ahogy mindent megszokik az ember. Gondolt még a halálra, de már nem riad meg tőle annyira. A bujkáló félelem vad mérés-séggel váltakozott benne. Minél közelebb érezte a veszélyt, annál inkább nőtt meg benne a kurázs-i. A csatákban megdühödött, be-hunyta a szemét, s úgy csapko-dott jobbra-balra, mint az esze-veszett. Lassacskán önbizalomra is szert tett, már-már a külseje is dalásabbá vált. Egyszer egy szuronyharc után a zászlóalj e-lőtt dicsérte meg az őrnagy. Más-szor egy golyó átfúrta a comb-ját, ő lemaradt, hogy bekötözze magát, s akkor a brigádaprancs-nok, az a tábornok, aki előtt csak úgy reszketett mindenki, ke-zet szoritott vele, megkérdezte, hogy hívják, aztán így szólt: „Brávó, Icig!” Mindezt a fele-ségének is megírta, az meg is rémült, s egy tábori levelezőla-pon szépen kérte, módjával vi-tézkedjék, mert különben kére-getővé lesznek árva gyermekei. Icig megmosolyogta az asszony aggodalmát. Látta, hogy az még ma is olyanak hiszi őt, amilyen bevonuláskor volt. Nem is sejt-heti, hogy Icig arra vágyik, hogy az ellenséggel szemben tanusított bátorságáért kézzelfogható elis-merést kapjon. Honnan is sejt-hetné, mikor ő maga is csak tit-

valamelyik kópé bajtársa még csufondarósságra vetemedjék. De azért mégis szüntelenül a medá-liáról álmodozott, mintha egész jövője attól függne. Ezért tola-kodott előre, valahányszor vesze-delmes megbízatásokról volt szó. A szíve reszketett, markoita a félsz, csak nem türtöztette ma-gát. Gyakran maga elé képzelte, hogyan bámul majd az egész kül-város, amikor őt mellén az érem-mel megpillantja. Szinte hallotta a suttogásukat: „No nézd a nyu-lat... Vitéz dalia lett belőle!”

Amikor azonban új parancs-nokot kapott a század, Icig min-den reménye füstbe ment. Az új főhadnagytól két hét óta egy jó szót sem hallott. Örökösen csak szidta, minduntalan ráfo-medt, a minap még a lovaglópálcvál is a fejére húzott. Bárhogy igyeke-zett, nem bírta vele megkedvel-tetni magát. A főhadnagy dur-vasága az önbizalmát is megtör-te. A félelem ismét fészket vert a szívében, egyre inkább elhatal-masodott rajta. Mérgezett nyilak-ként borzasztották el és égették a parancsok pillantásai. A végén már arra gyanakodott, hogy a főhadnagy a vesztét akarja. S minél inkább próbálta elűzni ezt az érzést, ez annál mélyebben rágta magát a szívébe.

„Lehet, hogy épp most me-gyünk a pusztulás felé” — mon-dta magában.

Mentek, mendegéltek. Olykor övíg sülyedtek a le nem üleped-tett hóba, máskor a fenyőágak hóterhe zúdult a nyakukba, a-hogy törődöttek, leverten bandu-koltak alattuk.

„Be néma ez a káplár!” — gondolta Icig, óvatosan lépdelve felettese mögött. „Lehet, hogy ő tudja, de nem mondja...”

Kezdte figyelni a káplár mo-zdulatait. Csak a hátát látta, a válláról lelógó kopottas bornyut, a csövével éppen felé mutató puskát és a kenyérszákot, amely-ből fojtottan hallatszott ki a tölténytárak koppanása. Hirtelen elfogta a végtelen bánat. Úgy érezte, egy láthatatlan kéz üti vállon, mintha meg akarná álli-tani. Gyorsabban lépdelt, míg a káplár mellé nem ért. Ott kissé megnyugodott, s úgy nézett Ghi-oaga felé, mintha a jó szót várná tőle, nyugtalansága csillapítását. A káplár ám úgy lépdelt tovább, nehézkésen és kimerülten, mintha észre sem vette volna, hogy Icig most már mellette halad. Száraz arcát, sötét, csontjaira fe-szülő bőrért gondok barázdálták. A bajusza olykor magától is le-konyult, még elszántabbá tette az arckifejezését. Icig kétségbe-

esetten törte a fejét, vajon mit forgat eszében a káplár. S mert annak szeméből semmi jót ki nem olvasható, azzal álltata magát, hogy ezt kitalálni úgysem lehet, éppen csak meglepő ez a konok halgatás.

„Mért nem nyitja ez ki a szá-ját?” — mormolta magában, s érezte, amint e kérdés forró viz-ként önti el minden erét, próbára téve agyának minden kis reke-szét, de anélkül, hogy bárhonnán vizsgáztató feleletet tudna kicsi-karni.

A káplár most hirtelen meg-torpan, de szót most se szólt, csak fáradtan lihegett. Icig sötét gondolatai tüstént elröppentek, mint félnék madárja, amit pa-rittyával riasztott szét a gyer-mek. Bizalommal tekintett a káplár tőprendő arcába, még ak-kor is, amikor Ghioaga elfordí-totta a fejét, mintha féne ket-tejük pillantásának találkozá-sától.

— Dehát merre tartunk, tizedes úr? — kérdezte Icig, oly kitar-tón függeszte tekintetét a káplár fejére húzott. Bárhogy igyeke-zett, nem bírta vele megkedvel-tetni magát. A főhadnagy dur-vasága az önbizalmát is megtör-te. A félelem ismét fészket vert a szívében, egyre inkább elhatal-masodott rajta. Mérgezett nyilak-ként borzasztották el és égették a parancsok pillantásai. A végén már arra gyanakodott, hogy a főhadnagy a vesztét akarja. S minél inkább próbálta elűzni ezt az érzést, ez annál mélyebben rágta magát a szívébe.

DRAGÁNK
TRENCINER FRIDA 571
 Blaj — Rámát-Eljájúha
 elhunytának slosimján
SIRKÓAVATÁST
 tartunk vasárnap, 1981 június 14-én délután 16.30 óra-kor a rison-lecioni temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Megboldogult férjem, apám, nagyapánk, testvérünk, sógorunk, apósom
FRIED KÁLMÁN 571
 Ungvár — Máramarossziget — Cfát
ELSŐ EVES AZKARAJÁT
 1981 június 14-én, vasárnap délután 2.30 órakor tartjuk a cfáti temetőben. Autóbusz 2.15-kor a Gán Háirtől indul és megáll a Rassconál és a lakásnál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

(Folytatás a 6-ik oldalról)

ICIG STRUL, A KATONASZÖKEVÉNY

Írta: ION REBREANU

— Ej, gyere, Icig, gyere tovább! — mondta a káplár, számalomtól megszelídült hangon rázva le magáról a baka tekintetét.

Icig megvonaglott, mintha kész dőftek volna a mellébe. Ez a szelid hang átknál is jobban megrémítette. Zihálva, egyre rémültebben hátrált, majd úgy kiáltott fel, mint aki segítséget kér:

— Tizedes úr, én nem megyek!... Nem birom, tizedes úr!... Nem birom tovább, tizedes úr!... Semmi áron, ha megöl, akkor se, tizedes úr!...

— Icig, ügyelj magadra! Jól ügyelj! — kiáltotta tüstént Ghioga, s a szeméből különös vilámlam csapott ki.

A közlegény jól látta ezt a villámot a káplár szemében, felfogta az értelmét is. De mint nagy veszedelmek forgatagában mindig, a harag most is felkaparta a vérért. Elöntötte a vak vágy, minden erőből védekezni, addig elhárítani a fenyegetést, amíg meg nem valósul. Akkorát kat nyögött és hörgött, hogy a káplár szavát már nem is lehetett hallani, pillantását pedig igyekezett a tizedesébe akasztani.

De amit hátrált, megbottlott egy kiszáradt gyökérben és belegurult egy hógödörbe. A hirtelen zuhanástól elszállt minden haragja, viszont irtózatossá félelem kerítette hatalmába. Most belátta, hogy nincs mentség, hogy hiába ellenkezne, el kell fogadnia, amit kimér reája a sors. Megpróbált feltápászkodni, s a gödör aljából kiáltotta ki védekezésén:

— Jövök, tizedes úr, jövök!... Egy perc... Amikor Icig megbottlott, a káplár agyán átfutott egy gondolat. Ennek hirtelen ösztökélésére még meg is markolta a fegyvere szíját. De ekkor meglátta, hogyan kapálóznak a levegőben a havas bakancsok, s el kellett nevetnie magát, a kisértés pedig eltűnt.

— Hajde, háj! Gyere utánam! — szólott oda, majd indult is előre. Icig kikécmeggett a gödörből, lerázta magáról a havat, s valamivel nyugodtabban futott Ghioga után, mintha az esés eloszlatta volna a gondjait.

Most már frissebben, elevebben szédtek a lábukat, mindketten érezték, hogy nagy veszedelméből szabadultak. A káplárnak

megeredt a nyelve, s már annyit beszélt, hogy Icig alig győzte a válaszokat. De csak vidám, régies régi történetekről beszélgettek, jobbára apróságokról, amelyek az ember életében úgy sorjáznak, mint kőcsonálon az olcsó, színes gyöngyök. Készakarva kerültek a háborúnak még a nevére is, mintha ebben az életük ragadós sárban fenekelt volna meg, amiből nem lehet kikászálódni.

Hangosan fecsegték, hogy elfojtsák a gondolataikat, amelyek pedig tovább forrongtak a lelükben, sötétségükkel a jókedvüket fenyegették. A káplár hébe-hóba felkacagott, de oly kényeszeredetten, hogy Icig ilyenkor riadtan fordul feléje és maga is csak szinlelte a kacagást.

Az erdő itt megritkult, most már csak egyes fák álltak imitt-amott, mintha valami bolondos kéz ültette volna őket. Észrevétel lenn az alkony, egyre sötétebben borítva a levegőget, s szürke köddel fedve a fagyott hó fehérségét.

Most már kezdett a két katona elhallgatni. Megint nem néztek egymásra, arcuk elkomorodott. Még tartott a régi történetekből, de ok már titkos ellenségekként méregették egymást. A beesteledés követ rakott a szivükre, sőt két gondolatot hajtott.

Icig sűrűn nézdegelt körül, mintha minden pillanatban attól tartana, hogy most, most éri az ütés. Ekkor már éppen a káplár beszédessége miatt lopózott a szívébe a halál előérzete, de akkora bizonyossággal, hogy amikor kiéptek az erdőből, egyenesen meg is kérdezte:

— Parancsa van megölni engem, tizedes úr?

Ghioga úgy vágta el az elbeszélését, ahogy cérnával szokták az élesztőt és minden meglepetés nélkül felelt:

— Már hogy nekem? — Miért akarsz engem megölni, Ionica? — folytatta Icig, immár sírós hangon, mint gyermek a haragos bíró előtt.

A káplár homlokát sötét árnyék felhőzte be. Elfordította a fejét, vállán megigazitotta a fegyvert, és mély hangon, mint-ha sírból szóló volna ki:

— Elhallgass!... Pár pillanat múlva pedig megismételezte:

— Elhallgass!... Aztán pedig, szinte lépésenként, s mintha tulajdon hangja öt magát is megrémítette volna:

— Elhallgass!... Icig hallgatott, szemét lesütötte, s követte a káplár gondok súlyától meggörbült gerinccel. Feje és rajta a sapka meg-megbillent a léptek ütemére. Zúgott a feje az aggodalomtól, ami elől nem tudott védekezni. Forrón vágyott arra, hogy folytassa a párbeszédet a káplárral, nagyon bánta, hogy abbamaradt. De Ghioga most talán még nála is levertebben poroszkált, s hébe-korba felsóhajtott.

Most egy lucfenyő-sor mentén ereszkedtek lefelé, amely pontosított vonalként átlovas vágta keresztül a szelid, fehér takarója alatt szunnyadozó lejtőt. A túlsó oldali, az ellenség kezében levő domb csúcának fenyegető tudatáról igyekeztek mindketten tudomást nem venni. Egyik fától léptek a másikig, s a fagyott hó úgy csikorgott a talpaik alatt, hogy a táj mely csendjében minduntalan az ellenséges arcvonal felé kellett nézdegélniük, abbéli félelmükben, hogy a léptük odáig hallatszik. Az ellenséges domb tövében pár ritkás fenyőfájával egy száraz patakmeder húzódtott, s amikor elhagyták, elkekenyedt és beleolvadt a lucfenyők sorába.

Icig Strul gondterhelten számolta a lépteit, s egyre kíváncsiabban nézdegelt körül, szerette volna felismerni a környéket. Lassan-lassan különös bizalom fogta el. Látta, hogy mindegyre az ellenséges vonalakhoz közelednek, s ebből némi reményt merített. „Ha az ellenség felé tartunk, nyilván felderítésben vagyunk”, próbált a még a kaszárnyában kapott gyorstalpaló ki-képzésre emlékezni. Akkor meg lehet, hogy az egész félelme ostoba képződzés. Magavizsgálása boldog mosolyra görbítette az arcát.

Nyugodtabb lett, de lelke mélyén tisztában volt azzal, hogy csak áltatja magát. Miközben reménykedett, tovább is gyötörte a közöny vékony hártája, azon sétálhat fennen a reménykedés. Mint lesben álló fenevad, úgy gubbasztott szíve egy rejtett zúgában a nagy rémület. Érezte, hogy ott fészkelődik, bármely pillanatban rávetheti magát. Közben mégis megkísérelte a derűt is. Hazagondolt, s úgy érezte, hogy a mai jeles tett után már igazán megadhatja neki a főhadnagy a régi áhitott eltávoztást.

Igazán járna neki legalább két hét, ez lenne az igazság, dehát beérné nyolc nappal is, csak már lássa az asszonyt meg a kicsiket. Micsoda öröm is lenne, ha egy este bekopogtatna: „Ki az?...”

— „Nyissatok ajtót, én vagyok. Icig!” — Már most kezdte beszélni a napokat, még az órákat is, egy perc se menjen veszendőbe... Hát még ha meg lenne a medáliája is! A, táján megpuhul az a főhadnagy. Végtülis nem is olyan gonosz ember, csak bálni kell vele tudni...

Leérték a völgybe. Az ellenség martja meredek volt, mint egy szakadéka, s oly közeli, hogy falként zárta le a látóhatárt. A faszorok itt erdőcskévé egyesültek, a vén fenyőkön gémberedetten aludt a hó.

Beérték az erdőcskébe. A káplár megállott egy rovátkolt kergő, gyantától csillámló vastag fenyőtörzs mellett. A hó alól ki-

bújt egy gyökere, amely úgy görbült, mintha lóca lenne.

Ghioga leverte a puskasúró a zuzmarát, aztán lassan, fáradtan leült. Icig elébecövekel, szemében bizalommal, nehezen lélegezve. Mivel pedig Ghioga kokenul hallgatott, ő mosolyogva kérdezte még:

— Megérkezünk, tizedes úr? — A káplár nem felelt. A fatörzsek között nézdegélve méregette, milyen messzire lehet az ellenséges állás.

Kisvártatva Icig újra megszólalt, még mindig mosolyogva:

— Azt hiszem, hogy épp egy vonalban vagyunk a századunkkal. Ezuttal a káplár rápillantott és azt mondta:

— Jól mondom... Odanézz... S elmutatott valahova. Icig nem látott semmit. Ugy terült el a sima hegyoldal, mint egy árkus papír, most lepte be az esteledés köde. Ugy maradt semmibénéző tekintetével, s arra gondolt, jó lenne hazamenni már nem kerülgetni ennyit, hanem át kéne vágni a mezőn, hogy hamarabb érjenek be a századhoz. A hallgatás úgy ereszkedett közéjük, mint az élősvény.

A káplár csak kisvártatva szólalt meg, szeliden:

— Nos, Icig testvér, ideig én hoztalak el... Innentől mehatsz tovább magad.

A közlegény megrezzent, mintha megszárt volna. Zavartan nézett a káplárra, csak pár pillanat után birta kinyögni:

— Aztán hová mennék, Ioane? — Odaára... Fővetéssel mutatta meg neki az ellenséges vonalat aztán olymervé tekintettel nézett rá, hogy Icig bátorságot vett magának a másik, még tétovább kérdéshez:

— S minek mennék oda, Ioane? — Am ez a kérdés annyira felbőszítette Ghiogát, hogy teljesen felborította már-már visszanyert lelki nyugalmát. Jeges pillantással, fenyegető hangon recsegett:

— Mit kepepsz itt össze? Indulj máris, máskülönb... Icig, mint egy mentőöbve kapaspodott az utolsó szóba, azt ismételte elgyötörtén:

— Máskülönb... S oly különösen ejtette a szót, hogy a káplár észre se vette, de megint ellágyult, s most már barátságosan dínnyogte megint:

— Máskülönb... Icig Strul most már világosan látta, hogy a fenevad kitört a zugolyból és marja, tépi minden belsőségét. Tudta, hogy még pár perc, s végez is vele, de mégis megpróbált egy kis haladékos támasztotta, leült a káplár mellé, kétkezre fogta annak a jobbát, aztán hadarva fogott a szóba, mert attól félt, elhalasztja az alkalmat, ha most nem mondja, akkor már késő lesz:

— Ne hagyjon itt, tizedes úr! Ionica, hogy mehetnék én oda?... Nem lehet! Nem szán meg engem? Vagy legalább az asszonyomat, meg azokat a szegény gyerekeket! Megöl ott engem az ellenség, Ionica! Megöl... megöl!...

— Nem öl meg, attól ne tart! — morogta Ghioga, de elfordította a fejét, hogy ne lássa társa szemét, amelyből tébolyultan szikrázott ki a rettegés —, hisz azért hoztalak ilyen közelre... Hát nem látod? Feltartod a kezedet és szép lassan felkapatsz a lejtőn. Ha látják, hogy nincs rossz szándékod, hozzád se nyul senki.

Mint akit kigyó mart meg, úgy pattant fel a baka. Perzselően dühödött pillantást vetett a káplárra, mintha csak most látott volna át a gondolatán:

— Hát ha így áll a dolog, még jó, hogy tudom, akkor semmi áron nem mozdulok innen! Hadd csak, látom én a csalétket, nem vagyok én bolond... Hadiszökevényt akarsz belőlem csinálni, hé? S még csak nem is szégyelled magadat? Hiszen ha nem ismerünk egymást hazuról... Isten bizony, Ionica, sehogysem illik ez hozzád! Mert mit vétetem én neked, hogy most földönfutóvá akarod tenni a családomat, engem meg örökre el akarsz választani tőlük? Már pedig én nem szökök! Nem és nem!

A káplár csöndben végighallgatta, aztán még mindig szeliden, szinte lágyan felelt:

— Az lehet, hogy te nem szoksz, de a bajban már úgyis benne vagy!

— Hazudsz! — kiáltotta Icig, akit a káplár lágy hangja még jobban felbőszített.

— Hiába nem szoksz, akkor is katonaszökevény vagy — ismételte Ghioga.

— De miért lennék az, ha nem moccanok innen? Talán nem tettem meg a kötelességemet? Nem küzdöttem úgy, mint akárki?

— De bizony, Icig testvér, csakhogy én tehetetlen vagyok... Hidd el nekem. Parancsom van! Érted? Parancsom a főhadnagy úrtól... Mert idehallgass: te már nem is tartozol a századhoz. Már ma reggel elment a jelentés: Icig Strul megszökött...

Icig kétségbeesetten nézett fel az égre. Hasogatta agyát a „miért?”, amire semmiképp nem birt választ találni. Érezte, hogy elveszett, s az érzéstől megbénultak a gondolatai. Kereste az ellenkező, vagy legalább a védekezés szavát, de csak ennyit tudott ügyefogyott bután kinyögni:

— Nem akarok... nem akarok... Majd akarod, Icig testvér, — mondta a káplár szinte sugárral — Muszáj lesz akarnod, más-képp nem megy... Ezen töröm én is a fejemet, végig az egész úton, de hiába, másképp nem megy.

— Mondd, Ionica, mit vétetem? — folytatta Icig a nyöszörgést, de már bágyadtan.

— En meg honnan tudjam?... Tudhatod te is, Icig, én nem tehetlek róla. Nekem a főhadnagy úr adta parancsa, hogy... Szó közepén abbahagyta, megriadva a baka szemétől, amely most szinte kiugrott a gödörből.

— Hogy megölj? — faggatta Icig.

— Hogy megöljelek — mondta fakó hangon a tizedes. Aztán álsalak el, hogy nyomodat se leljék... Most hát megértheted, Icig, hogy innen nincs visszaút... Jaj a mi elkárhozott lelkünknek!

Hosszas hallgatás következett. Icig dermedten figyelte a káplár ajkát, amelyről most hangzott el a halálos ítélet, Ghioga pedig megfeszülve állott, merőn nézve a társát, mintha olyan választ várná tőle, amitől megkönnyedhet a szíve. A fagy kissé alábbhagyott. Lustán lengve hullongáltak a hóhelyek, mintha papírszeletek hullottak volna alá.

Most egyszerre ropogás tépte szét a csendet és éles füttyöngés követte. A zaj, mintha álomból riasztotta volna a környéket. Enyhe szellő kerekedett, kavargatta a hullongó pehelyeket és megrezgett a fenyőfa ágait, amelyben tövében megkövült állott a két katona. Fejük fölött egy hatalmas ág, amely súlyos

szárnyként hajlott föléjük, kissé megingott, de a hó nem hullott le róla.

Ghioga indulni készült, vállára vette a puskáját, úgy sügta:

— Hát én megyek... Azt hiszem, ezek odaát megláttak bennünket, miránk lönek... Isten veled, Icig!

Nyújtotta izzadt kezét. Icig Strul, mint aki lidérces álomból ébredt, a káplár kezébe kapaszkodott, úgy mormolta:

— Nem akarom... nem akarom... Hangját úgy elöntötte a végtelen fájdalom, hogy Ghiogának, hogy szánalmát leplezze, rá kellett förmednie:

— Ember, ne keseríts, mert attól csak rosszabb lesz!... Én kiokosítottalak, hogyan menekülhetsz meg, te meg itt tartasz, míg rámeleledik... Ügyelj magadra!

Kitépte a kezét és pár lépést tett.

— Aztán eszedbe ne jusson, hogy visszagyere te is, Icig, mert engem is bajba keversz, de te csak nem uszod meg... Jóccakát!

Nekiindult az útnak, amin ideig értek, feje lekókkadt, ölmös volt a szíve. Hogy kissé megkönnyebbüljön a lelke, jópárszor keresztet vetett. Utána nagyot sóhajtvá rebegte maga elé:

— Köszönöm neked, Mindenható, hogy megóvtál a büntől... Halálig nyomta volna a lelkemet, Szegény Icig!

Léptek sem lassítva visszatekintett. Icig még ugyanott állott, moccanatlan, egyik karját kinyújtotta, mintha némán hívna valakit.

A káplár egyre távolodott, míg nem elnyelte a szemelláthatóan egyre sűrűsödő sötétség.

Ismét puska lövés dörent. Icig megrázkodott és az ellenség állásai felé fordult. Lépett egyet, majd rémülten megtorpant:

— Nem akarom... Fejében teljes volt a zürzavar. A végtelenül kavargó gondolat-foszványok közül egyet sem mert már kiválogatni. De a lelkeben szilárd volt a konokság, abból fakadt szüntelen motyogása is: „Nem akarom...” Felnézett az égre, mintha onnan várná a megváltást. Feje fölött mozdulatlan feketült az óriási gally, amely könnyen bírta el bármilyen terhet. S most már minden gondolata e kisértő ág körül forgott.

Egyre mélyült a sötét, gyászruhába öltöztette a világot. A súlyos homályban Icignek csak sok iparkodás árán sikerült átvethnie az ágon a szíját, majd a hurkát ráilleszteni vörös, szeplesbőrű nyakára. Az ág kissé bele-reccsent a hánykolódásba, az egyre vadabb szél pedig egész éjszaka lengette, forgatta.

Későn jött meg a reggel, mind sűrűbb puska lövések kíséretében. A hősés elállott. Egy felhőhastékon át kisütött a nap, ezernyi szivárványt csillogtatva meg a behavazott mezőkön.

Icig úgy lógott a mozdulatlan ágon, mint vigyázban a vitéz katona. Eppen csak a katonasapkája helyett friss hó fedte borzas haját, a bakancsa meg éppen hogy két tenyérnyivel állott el a földtől. Üregéből kidüldelt szeme még most is riadtan nézett a messzeségbe, a század lövészárkai felé. De a kihéredő napfény megcsókolta elkékült arcát, letörölte a szenvedés nyomait, kismította a kinok ráncait.

Fent, a levegőben, Icig Strul feje fölött, óriási ragadozómadárként még dühödtében, még mohóbban tombolt a háború.

Felejthetetlen, szeretett férjem, édesapánk, testvérünk rokonunk

**REB
ALEXANDER
ZISE KRAUS** ז"ל

BEN NAFTALI ז"ל

Presov (Eperjes) CSSR — Herzlia

slosimja leteltével

ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

tartunk 1981 június 15-ikén — (יום ב' ביוני תשמ"א) hétfőn d.u. 4.30 órakor a Necivéj Ponyevics-i temetőben (Zichron Meír), Bné-Brákbán. —

Külön autóbussz indul 4 órakor a lakástól, Herzlia, rch. Hánövüm 6.

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik nagy fájdalmunkban osztoztak.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

DÁNOS MIKLÓS:

KÉT VERS ÉS NÉHÁNY GONDOLAT

SZENES ERZSI HAGYATÉKÁBÓL

Barna fedelű dosszié. Ezidáig munkaeszköz volt, egy fatális dátum óta viszont már irodalmi hagyatéka. Szenes Erzsi, a költő hagyta ránk. Általa beküldött versek, verstörések, cikkek lapulnak a kopott fedelű karton-tárolóban. Minden egyes darabja, lett légyen az egyszerű lapkivágás, immár Szenes Erzsi emlékét viseli. Hiszen az ő műveit tartalmazza, ő tartotta fontosnak kivágni és beküldeni szerkesztőségünkbe. Ugyanis nem csak eredeti munkákkal van tele ez a dosszié, hanem olyan újságcikkeket is küldött, amelyre fel akarta hívni fi-

gyelmünket. Így például egy fatális újságkivágás a mártírhalált halt Radó-csoportról szól. Aláhúzza a következő mondat: „A német fasiszták, a nyilasokkal együtt 81 embert gyilkoltak meg, 1944 december 29-én; közöttük volt a Visegrád utcai ellenállási

csoport és a Vilmos-laktanyai „Kiska” alakulat sok tagja. És a halált nem kerülte el egy 14 éves zsidó kislány sem, név szerint Gelért Judit, akit azért végeztek ki, mert rópcédulákat osztogatott. „Erről a hős zsidó lányról kel-

lene, sőt kötelességünk verset, balladát írni” — jegyezte meg kisérő levelében az érzékeny lelkű letű Szenes Erzsi. Érdekes, hogy milyen sokat foglalkozott Herzl alakjával, gondoltságával szellemi fejlődésével és nem utolsósorban Herzellel a költővel. „Akinek van türel-

me elolvasni Herzl párizsi tudósításait, azokban immár felleli a nagy gondolkodó és a jeles költő kifinomult lelkületét. Stílusa gazdag, hajlékony, a szellem és a gúny felvillanó fényével van tele, prózája viszont fegyelmzett, tömör, árnyalatos. Engem Heine prózájára emlékeztet — hangsúlyozta Szenes Erzsi. — Naplója olyan izgalmas, mint egy kaland-könyv és olyan szép, mint egy költemény — lelkesedik a Herzl-írásaiban elmélyülő költő.

Cikke, Herzl sokoldalúságát bizonyítja és azt, hogy nagy elődünk nem csupán elméleteket gyártó, mély gondolkodó volt, hanem író a javából.

„Szerintem — jegyezte meg Szenes Erzsi — épp ez a sokoldalúság és retentő emberi érzékenysége vitte el a cionizmusig és álmot adta meg helyettük az álmok álmát: a Zsidó Államot.

Szenes Erzsi miközben a zsidó szellem óriásairól cikkeznek nem feledkezik meg a kisebb jelentőségű írástudók emlékének felrészítéséről sem. Így például előttem fekszik az a dolgozat, amit Patai Edit költőnőről írt.

Hangsúlyozza, hogy a nagy Patai család sarja, a jelentős zsidó irodalmárok közé tartozott és sok szolgálatot tett az egyetemes zsidóság szellemi kincsének terjesztéséért. Különösen fordításait dicsérte és azt, hogy Izraelben milyen különös hangú, régi verseitől elütő stílusú költeményeket írt. „Ezek fénylőbbek a régiéknél, mélyebbek, többet mondanak nem csak a zsidó valóságáról, hanem önmagáról is. A magyar júsuv önmagát tisztelné meg, ha kiadná Patai Edit verseinek legszebb darabjait” — írta az általa megszokott nagylelkűséggel.

Fenyő László műveit épp ilyen szeretettel ismertette, mint ahogy Bródy László költeményeire is ő hívta fel a szerkesztőség figyelmét. „Tud írni, igazi költő,

és mély érzésű zsidó” — jegyezte fel róla.

Olyan tudós emberekért is verekszik, mint amilyen Orbán Gábor volt, aki a pozsonyi Masaryk Akadémia tudós elnökeként működött sok esztendőn keresztül. De nem csak kitűnő filológusként tartották számon, hanem igaz humanista emberként is. „Orbán bujtatta hónapokon át Sas Andor történezt — írta Szenes Erzsi — tehát az életét kockáztatta egy zsidó kollegáért. Nem rég tudtam meg ezt a tényt és mivel a legtöbbször dolgok is felverik bennem a zsidó öntudatot, még nagyobbá nőtt bennem a vágy, hogy közöljem: a magyar nyelv egyik tudósa, a keresztény Orbán Gábor, a vész idején zsidót mentett.” Szenes Erzsi szerint egy ilyen magatartásu ember megérdemelné a zsidó nép háláját. „En magam — írta a költő — szép lombos fát szeretnék ültetni a jeruzsálemi Yad Vasém „Igazak ligetébe” a halott, de bennem mindig élő Orbán Gábor emlékére.”

Amint látható a legnemesebb zsidó, humanista vonások csillannak ki Szenes Erzsi szinte mindegyik írásából.

Egyik legutolsó összefoglaló riportot én írtam a nagybeteg Szenes Erzsiről az Új Keletben. Nehezen indult a jeruzsálemi beszélgetés, de aztán belenlekedtünk és Szenes Erzsi aprókékos precizitással idézte fel a rég-múlt emlékeit, kapcsolatait a magyar irodalom óriásaival és zaklatott, drámai életének legérdekesebb mozzanatait. A riport megjelenése után, meleg köszönő levelet írt, amelynek egyik mondatát soha nem fogom elfelejteni. „Örülök, hogy ön egy fokkal mélyebbre látott a lelkembe, mint a többiek és megértette azt, hogy csak zsidóként válhattam a kor költőjévé, mint ahogy utam nem vezethetett máshova, mint ebbe a hazába. Jeruzsálem az életem, Jeruzsálem lesz a halálom...”

Igy is történt. A levéllel együtt küldött két olyan verset, amit — állítása szerint — eddig magánál tartozott, soha sehol nem közöltetett. Úgy érzem, hogy Szenes Erzsi emlékét nem ápolhatom méltóbban, mint azzal, ha ezt a két késői verset, most közkinccsé avatom.

KÁRTÉRITÉST KAP NÉMETORSZAGTÓL? A BANK HAMIZRACHI TÖBB JÖVEDELMET AJÁNL ÖNNEK

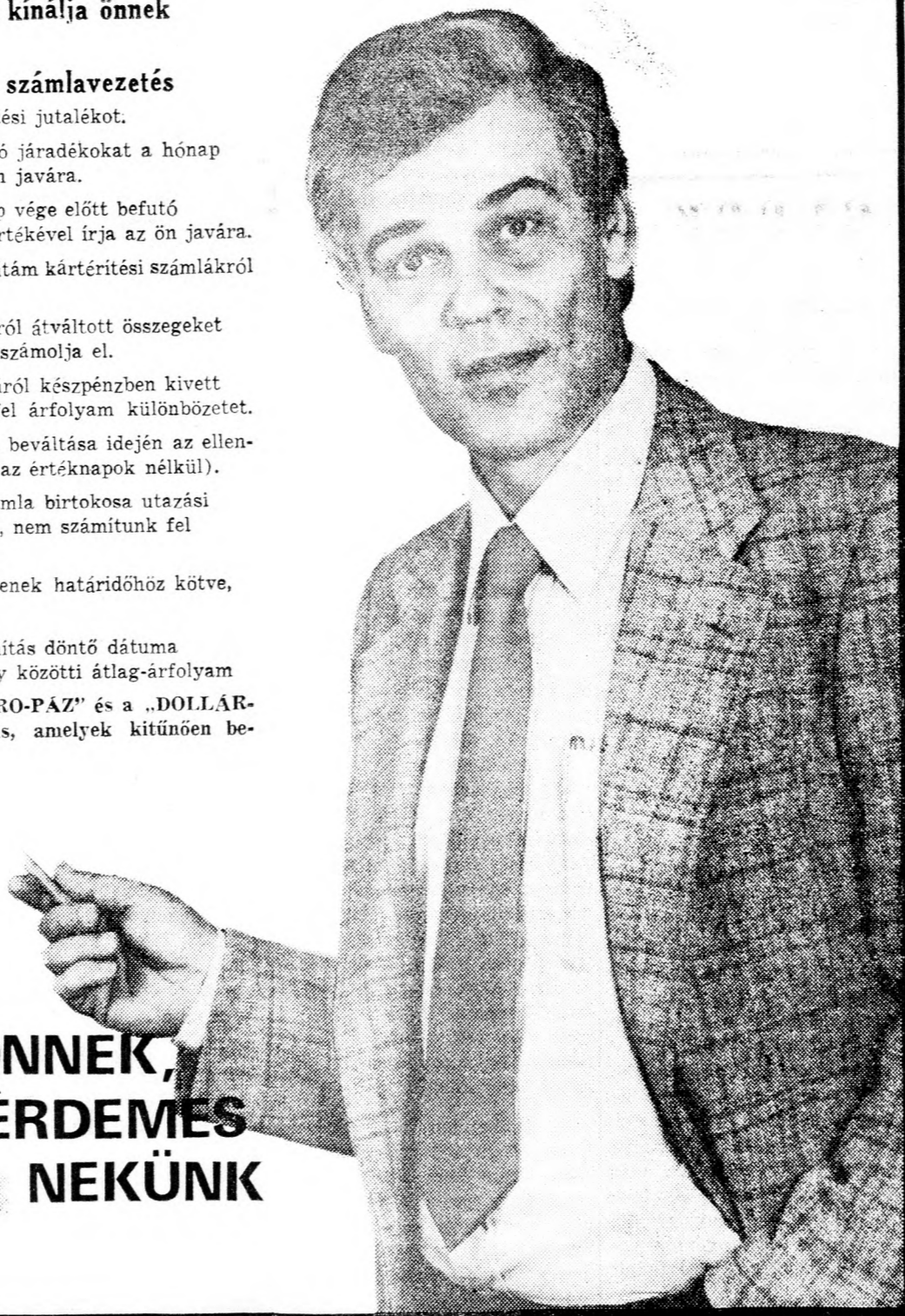
Csak a Bank Hámizrachi kínálja önnek az alábbi feltételeket!

★ **INGYENES** kártérítési számlavezetés

- Nem számít fel számlavezetési jutalékot.
- Külföldről a hó 15-ig befutó járadékokat a hónap elsejei értékével* írja az ön javára.
- Az ennél később, de a hónap vége előtt befutó járadékokat a hónap 15-i értékével írja az ön javára.
- Jutalék-mentesen kezeli a Pátám kártérítési számlákról átváltott összegeket.
- A Pátám kártérítési számláról átváltott összegeket közép-árfolyam ** szerint számolja el.
- A Pátám kártérítési számláról készpénzben kivett valutánál nem számítunk fel árfolyam különbözetet.
- A Pátám kártérítési számla beváltása idején az ellenértéket azonnal jóváírjuk (az értéknapok nélkül).
- Ha a Pátám kártérítési számla birtokosa utazási csekket vásárol a letétjéből, nem számítunk fel kezelési és levelezési díjat.
- Az említett feltételek nincsenek határidőhöz kötve, és azt a bank garantálja.

* „érték” = a kamatszámítás döntő dátuma
** A magas és az alacsony közötti átlag-árfolyam

Ezen kívül választhat az „EURO-PÁZ” és a „DOLLÁR-PÁZ” valutacsokrok között is, amelyek kitűnően beváltak!



ÉRDEMES ÖNNEK,
ÉRDEMES
NEKÜNK



בנק המזרחי האוחד

SZENES ERZSI:

A KÉZIRAT

Elküldtem már
s most tör rám,
nem írtam elég gonddal,
göcsörtös sorok maradtak benne,
ó, miért nem figyeltem jobban?

Ez lesz pályám szegénye,
bizonytal,
de vissza már nem hozhatom
ez írásom végzeté...
Most mégis, bolondul reménykedem,
dehát miben?

Hogy mire megjelenik
titokzatosan összeáll
a sok mondat kisimul
mert a szedő, vagy angyalom talán
rájön, hogy a szavamon túl,
lelkem mire vár.

KÉK PILLANGÓ

UJABBAN PILLANGÓKENT
REPDESEL KÖRÜL,
DRÁGA, JÓ ANYAM —
IBOLYASZIN PILLANGÓ,
ILYEN VOLT A SZEMED —
GYÖTRÖDÖM,
VAJON ELEGGÉ SZERETTELEK?
SZERETTELEK?

ILLYÉS GYULA:
SORSVÁLASZTÓK

A cikk a budapesti „Film, Színház, Muzsika” című hetilap hasábjain jelent meg.

Ha gondolatmenetét nem szűkebb földrajzi helyhez és történelmi időponthoz szabja, a világirodalom tán legbefolyosabb, mert legmélyebb ható írásműve az a csak nálunk nevezetes tanulmány, amelyet Bibó István a faji eltagadástól kezdve, apró betűkkel telenyomatott száz nagyformátumú oldalán. Még a Válasz című folyóirat 1948 október-november havi számában.

A kérdés tüneteinek bemutatásához Bibó István az antiszemitizmus közép-európai alakzatát, organizmusát helyezte az olvasó elé. Olyan képpen, mint az orvos tanár a tanítványai elé a műtőasztalra helyezett beteget. — A levegőben még ott nyüzsgöttek a náciizmus sötét miazmái, együtt a máról holnapra lehetséges világ megváltás szent mikrobáival. A tanulmány egy időben huzatos és zárt légkörben jelent meg, előzetes mérlegelések, elvagyítottatok után, mint a szerkesztőség állásfoglalása. Felgátolása — folytatásai — lettek volna. A származási eltagadást minden tüneteinek megszemléltetése. A légkör teljes kiszűrtetése.

A Sorsválasztók nézője nyilván már az első jelenetek után fölfedi, akár leleplezheti a darab eszmei fonálát, elváltatásait. Az író munkáját segíti. Mert az változatlanul azzal a mélyebben gyökerező kérdésnek megjelölésével küszködik, melyekről már azokon a hajdani szerkesztőségi teendő-mérlegeléseken keserves tapasztalatok birtokában szólhatott ő is a tárgyhoz.

Ezzel azonban a művészi erő kifejtés legkockázatosabb ringjébe lépve. S csaknem olyan fülledt, szellőtlen, szoruló világtörténelmi légkörben, mint amilyen az a hajdani volt. A dráma „emelkedett” nyelvén olyan felkötött, olyan göröngyös, érdes fogalmak tisztázásait, melyeket a társadalomtudomány is háromszor megkezdett, mielőtt hozzányúl.

Ez a dráma érinti, éspedig szándékosan azt, amit világosság ma is zsidókérdésnek neveznek, de magva nem az. Téma, téma itt csak lépcsőfok annál is „örökebb” és aktuálisabb probléma megközelítésére. Arra, amivel már Euripidész és Euripidész hősei birkóztak: Hogy urai lehetünk-e sorsunknak. S ha nem: mi léhét viszonyunk között és égi közösségünkkel, mely így duplaajtos cellát nyit meg és fegyverez.

Ez a téma — századunk nagy meglepetéseként — egyre aktuálisabb. Mintha a fejlődés ésszerű ígéréteinek teljesítéséhez, az emberiség világméretű üdvös egyesüléséhez a szétszakadás poklán át vezetne az út. Mintha az egy akor eljöveteletét a sürgető, hogy jövőnk lakói képesek már halálra tépni egymást. Hegel hiedelme, hogy a mennyiség haladás fokozódása is szerencsés minőségre változtat: soha nem volt végsőbb remény. A vastörvényű dialektika, hogy minél rosszabb, annál jobb.

Lehet ebben a szemrisztó folyamatban feladata szépíróknak?

Bereked a költő, ha tartósan a napi politika levegőjét szívja. De hangszála sorvad, ha azt, ami a levegőben, csak mindenkinek már a nyelve hegyén van, éppen ő nem mondja ki idejekorán.

Idejekorán — itt kétféleképp érthető. Korábban mindenkinél. A veszély elfajulása előtt. Amikor még lehet lenni az elkerülésére, vagy legalább emberi elviselésére. Kortársaim közt azoknak az írónak szaporítottam nem jelentéktelen számát, akik nem féltették hangszálukat a közélet még kört-hordozó áramaitól sem. Híven a márszóllóigévé vált verssorhoz, hogy „növeli, aki elfödi a bajt”, mesterségbeli ön-nogatást éreztem, hogy zeneszerzőszámmal olyan hangokat is kifogjak a levegőből, amiket a társadalom más antennái alig képesek kellő árnyalattal megszólaltatni. Az utóbbi években ezek között mind nagyobb teret kapott az a megkülönböztetés, mely anyanyelvük — vagy származásuk — szerint zárt volna egy végzetbe, megsemmisítendő gettékba népcsoportokat.

E szindarab minden alakja arra érez jogot, hogy végzetét — akár tragédiák meredélyében — önmaga alakíthatja. Sorsunk a kezünkben van. Kezünkben lehet, mihelyt megtaláltuk, magunkévá tettük azt az elvet, amellyel minden külön sors beilleszthető — mint megannyi tégla — az emberi közösség szellős-szabad — eljövendő — épületébe. Ha erre tereli figyelmünket, a tragikus élet is előre mutat; az egyéni kudarc látványa is tette ösztökél benünket.

Ezt az élményt szerettem volna fölkelteni — hasznosítani — ezzel a szindarabbal.

A zsidó probléma — Illyés Gyula szemével

Írta: BENEDEK PÁL

Szeretek odafigyelnem, mikor felvonás-szünetben beszélgetnek a nézők. Illyés Gyula „Sorsválasztók” című drámája pesti premierjének szünetében egyik néző társam azt mondta barátjának:

— Azt hiszem, ha a „Komunista kiáltvány”-t mutatnák be dramatizált formában, az sem volna aktuálisabb...

Szerencsém volt. Az Illyés-darabot Pécsen tartja műsoron a színház, de a társulat egyetlen napra felrándult Budapestre, s — érdeklődést — meghívtak az előadásra. Mielőtt felment a függöny, a foyerben Czimer Miklóssal, a pécsi színház dramaturg-jával, az utóbbi évek Illyés-darabjainak bábájával beszélgettem.

— Nem egészen egy év előtt felhívtam telefonon Illyés Gyula és azt mondta, meg akarja írni a zsidó problémát, keressem fel. Napok múlva együtt ültünk és elmondta nekem a „Sorsválasztók” lényegét. Aztán leült és megírta. Hogy sikerült? Majd meglátod...

Az író rendkívül mélyen és analitikusan tárgyalja a problémát — a színházi hetilap hasábjain megjelent eligazító cikkében arra is utal, hogy ő a téma általános vonatkozását akarta megfogadni — urai vagyunk-e a sorsunknak? — de a végeredmény, hogy zsidó darabot írt, amely a tel-avivi Habima színpadán is nagyhatású lenne, a budapesti Lenin körúton, a Madách színház színpadán pedig egész különleges az akusztikája.



Gábor — Csikos Gábor — és Fruska — Leviczky Klára —, az Illyés-darab főszereplői.

Illyés kimondja ugyanis a darabban, hogy aki zsidó, az okosan teszi, ha kivándorol Izraelbe. Mindenütt máshol idegen.

A hős környezete — köztük egy zsidó értelmiségi — szembe fordul ezzel a tézissel és annak az elvnek adnak hangot, hogy a magyar kultúrába való begyökereszettség többet jelent a származásánál, tehát a magyarországi zsidóra is érvényes az „Itt élne-halnod kell” költő által megfogalmazott tétel, de Illyés darabjának hőse kitart a felismerés mellett és Izraelbe készül.

A darabban a következő mondat is elhangzik:

— Tudjátok-e, hogy Magyarországot nem számítva, Tel-

Avivban jelenik meg a világ legnagyobb magyar nyelvű napilapja?

Ilyen emelkedett érzés még nem töltött el az utóbbi években magyarországi színház nézőtérén. A darab hőse fiatal színész, aki véletlenül megtudja, hogy nem a szülei édes gyermeke. — Akik felnevelték, azok csak magukra vállalták az anyát, illetve apa-szerepet. Ugy jutottak hozzá, hogy a nevelőanyja 1944-ben, amikor a zsidókat elhurcolták, egy üldözött asszonytól elvette a poronyt, hazavitte és elhagyta a férjével, hogy sajátjuként nevelik fel a gyereket.

Gábor, a darab hőse rövid idő alatt megéli és minden keserűségével együtt meg is szenved a zsidó sorsot, mert másoknak is tudomására jut, baj van a származása körül. Szerepe volt Móricz Zsigmond „Uri muri”-jában, de elveszik tőle, mert a karaktere nem teszi alkalmassá a figura megformálására. Névtelen levelet kap és a borítékából egy köser étterem étlapja hullik ki, meg egy kézzel rajzolt turisztikai felhívás: „Töltse az idén a nyarat a napsütéses Hebronban!”

— Nem válaszol... Nem válaszol... Nincs válasz...

Nem sokkal azután, hogy a hős Izrael mellett dönt, színváltozás következik. A következő képben Gábor már kalapot visel és fekete ruhát. Ezzel is jelzi, hogy ő már a zsidó néphez tartozónak vallja magát, szakít eddigi környezetével és életformájával. A zsidó sorsot vállalja.

Fruska, kis kezdő színésznő a menyasszonya, az is vissza akarja tartani, de nem lehet. Végül a nevelőanyja próbálkozik, hogy jobb belátásra bírja. Szép szóval nem megy, de az asszonynak van egy végső érve is. Azt állítja, hogy ő az igazi anyja, maga szülte Gábort, de házassági köteléken kívül, egy szédült szerelmes bál éjszaka nyomán került sor a megtermékenyítésére. A vidé-

A darab szövege még nem jelent meg nyomtatásban. Mint megtudtam, a következő évadban a budapesti Madách színház is előadja. Az író néhány változtatást, illetve tömítést eszközöl a kéziratán és a mű végső verziója csak azután jelenik majd meg a Kortárs című irodalmi folyóirat hasábjain.

Nem lehet vitás, hogy a héber fordítás sem várhat majd sokáig magára. Ünnepi az esemény, a magyar irodalom legnagyobb alkotó művésze a zsidó nép sorskérdéséről szóló ebben a darabjában és olyan igazság mellett tette le a garast, amelynek felismerése még a testvéreink körében sem megy fájo késedelmeskedés nélkül.

GLÜCK
az ismert szakember
TAPETA — P.V.G.
racsasztás
NAGY VÁLASZTEK.
RAMAT-GAN.
RECHOV HAROE 7,
TELEFON: 720807

„MAGDA”
fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél 6-ra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-AVIV, BAIFOUR 27

ÁLLJON MEG!
500.— FONT AJANDEK
500.— fontot kap régi parókájáért, ha új, divatos parókát vásárol a „Sziár”-nál.
Nagy választékban, új modellek. Jöjjön, győződjön meg
SZIÁR Tel Aviv, rechov Allenby 46,
telefon: 655329.

Előzetes értesítés!
NAGYSZABASCH
IDENYZARÓ-EST
1981 június 15-én, (hétfőn este), pontosan 7.30 órai kezdettel
„Politika választások nélkül” címen kiemelkedő előadást lesz Tel-Avivban, a Hitáhdut Olaj Hungária és Bné Herzl kultúrhibozottsága rendezésében. Helvszín: Hébrónkon 61. Közreműködők:
Dr. HERMANN DEZSŐ,
DÁN ÖRNY,
RÖSSEL MORDECHAJ
Levezeti: **BENEDEK PÁL**
Költséghozzájárulás: 8 seke.
Kérjük figyelniük rovatunkat! Mindenkit szívesen látunk és szeretettel elvárunk!

ARANYKOR KLUB
Az Aranykor klub vezetősége, helyszínen, 1981 június 23-án kedden 5 órakor
RENDKIVULI KOZGYULEST
hív össze, melynek tágysorozata az
1) Aranykor klub pénztárosnak jelelense.
2) Elnök megválasztása
3) Ellenőrök kinevezése
A kitűzött határidő után fél órával, megjelentek létszámára való tekintettel nélkül a határozatok jogerősek
Elsikovits Fülöp
főpenztáros
Frigyes Ilona
alelnök
Leichtner Eil
rottkar

SZATMÁR ÉS KÖRNYÉKE
VÉSKORSZAKBELI ÁLDZATAINAK
ázkáráját
Tel-Avivban, a Zámenhof utca 37 szám alatt lévő Jesurun templomban tartjuk 1981 június 14-én vasárnap —
ד'טו ב'סיון — délután 6 órakor.
Találkozás délután 5 órakor a templom előtti térségen.
Szatmár és környéke Egyesülete
vezetősége

A haifai Városháza mellett működő
klita- és alijjaügyi közéleti tanács
HAIFA, RECHOV HERZL 28 — TELEFON: 66374
ÖNKENTESEINK IRODAJA
segíti az olékat problémáik megoldásában.
Félfogadási órák:
vasárnaptól csütörtökig reggel 9-től 12-ig,
hétfőn és csütörtökön délután 4-től 6-ig is,
pénteken nincs félfogadás.



1981. június 12. péntek
5741. sziván 10,

I. MŰSOR

7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Chabrier művek, 13.00: Könnyű és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadása, 17.00: Irodalom, 17.35: Oléknak, 20.05: Péntek esti hangverseny, 23.00: Shakespeare élete, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zenés magazin, 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: Sport, 14.10: Még egy hét, 16.10: Érdekes emberek, 17.05: Külpolitikai, 18.05: Az állatvilágban, 19.05: A héten történt, 20.05: Ima és dal, 21.05: Spanyol románok, 22.05: Fényszóró, 23.05: Pár beszéd, 0.10: Új hanglemezek, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, 14.05: Péntek délután, 15.05: A Beatles története, 16.05: Rádiójáték, 17.05: Mult, jelen, jövő, 18.05: Ez a véleményem, 19.05: Koncert, 21.05: A gyepen, 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981. június 13. szombat
5741. sziván 11.

I. MŰSOR

8.05: Művészelemek, 9.00: A



tudomány világa, 9.25: Zenei fejtörő, 10.35: A jeruzsálemi szimfonikusok felvételeiből, 12.05: Hangjáték, 13.00: A színház világa, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, 16.30: Sosztakovics élete, 17.35: Oléknak, 20.05: Az izraeli filharmonikusok felvételeiből, 22.05: Rádióvíta, 23.00: Modern muzsika, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.05: Kedvelt lemezek, 9.05: Humoros számok, 11.05: Nyári találkozás, 12.05: A cionista mozgalomról, 14.10: Hanglemezek, 15.05: Sport, 16.05: A Lansky-ügy, 17.10: Erec-jisráéli emlékek, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, 19.05: Közéleti magazin, 20.20: Hanglemezek, 20.45: Sport, 22.05: Mólavé mátká, 23.05: A rádió, tévé és sajtó kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, 1.10. Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

8.05: Csodás dalok, 10.05: Orosz népi zene, 11.05: Hallgassuk együtt, 12.05: Rádiójáték, 13.05: Interjú, 14.05: A Beatles története, 15.04: Régi kedvelt dalok, 16.05: Fiatalokkal, 18.05: Új nevelési módszerekről, 19.05: Slágerek, 21.05: Hagyományok, 22.05: Könnyű és klasszikus, 23.05: Irodalmi összefoglaló, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.



Országos bemutató
Péntek estétől a tel-avivi
„Studióban”
INGMAR BERGMAN
„From the Life of the
Marionettes”

Szeretett nagynénink

LAKER PEPI (szül. Stein)

Kassa — Kfár Jávne — New York

SZÜLETÉSNAPIJÁRA GRATULALUNK

és 120-ig tartó boldogságot kívánunk jóegészségben.
A kiterjedt izraeli és amerikai rokonság nevében

STEIN ANIKÓ és DUDI (New York)

SPECIÁLIS ÁRUSÍTÁS

EXPORT FELESLEGEK

Divatos, sportszerű modellek minden nagyságban,
és különösen nagy méretekben

JERSEY RUHÁK ÉS KOSZTUMOK

Tel-Aviv, Allenby 76 (közénső épület), I. em.

Nyitva egyfolytában 9-től este 6-ig — pénteken 12-ig

PETÁCH-TIKVA • HOH

Az egész ország erről beszél! Nagy nehezen sikerült termet szerezni — június 13-án, szombat este 8.15-kor a Sárét-teremben (Iria). Teljes léghűtés.

★ GÁBOR TERRY ★
SZÉP PRIMADONNA CSODÁL A VILÁG!

az Izraeli Opera primadonnájának önálló, dal-operettestje!
Fellép: PEER FREDY énekművész. Konferál LEICHTNER ÉLI. Zongoránál: RUTH MENZE (T.V.) Elővétel: Klein könyvüzlet, Mohliver u. 11. Esti pénztár 7.30-tól.
• Kfár-Szabá június 27. 7.30!

10. 1981. VI. 12.



PÉNTEK

15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI — „Eős év szak” (SZINES)
15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
17.32: Arab játékfilm
20.0: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE — San Ben-Sitrit és Avrahám Fererá közreműködésével
20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
21.15: KELLEMES SZÓRAKOZÁST! — Meni Peér és vendégei

21.30: „EDENTŐL KELETRE” — IV. rész: Az ikrek felnőnek s apjukra, valamint nagybátyjukra hasonlítanak. Az egyik fiu felfedezi az igazságot anyjáról, de eltitkolja testvére elől (SZINES)
23.35: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

8.10: Könyvrészlet
8.30: Természettan
9.20: Matematika a 8. osztály-nak
10.10: Judaisztika
10.30: Zeneóra
11.10: Versek
11.30: A két pamlag
12.30: Fuvóshangszerek
14.00: SZABADEGYETEM

SZOMBAT

18.02: FAJZFILMEK
18.30: PANORÁMA



TKIAS KAF

Ma este Chedera, Gán-Zohár, június 12, 8,30 órákor

„Cinamatek Tel Aviv” — a Mifal Hápájisz háza

Hétfőn, június 15-én, kedden június 16-án, szerdán, június 17-én délután 5 órákor.

Csütörtökön, június 18-án este 8 órákor.

19.00: FILMDALOK
20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — „Nigunim” — Ilka Ráve és Tál Amir közreműködésével
20.30: MABÁT HIRAGAZIN
21.05: SPORHTHIRADÓ
22.05: Választási propaganda

22.50: DALLAS — „Csalódás” — Bobby találkozik egy régi osztálytársával, akivel közös üzletet szervez. A Ewing-család azonban ellenzi a tervet (SZINES)
23.40: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

Angi Vera

Gábor Pál filmje



A magyarul beszélő film a cannesi nemzetközi filmfesztiválon megnyerte a nemzetközi filmkritikusok díját.

2-ik hét a korszerűsített Gordon moziban,
4,30, 7,15, 9,30 órákor.

A HAIFAI MOZIK MŰSORA

ORAH — KAKTUSZVIRÁG
ARMON — A SZELHÁMOSOK KIRÁLYA
ÁCMON — BRONX NEGYED
RON — BINJÁMIN KÖZKATONA
AMPHI — SZARVAS VADÁSZOK

ARANY
ÉS GYÉMÁNT
ÉKSZEREK

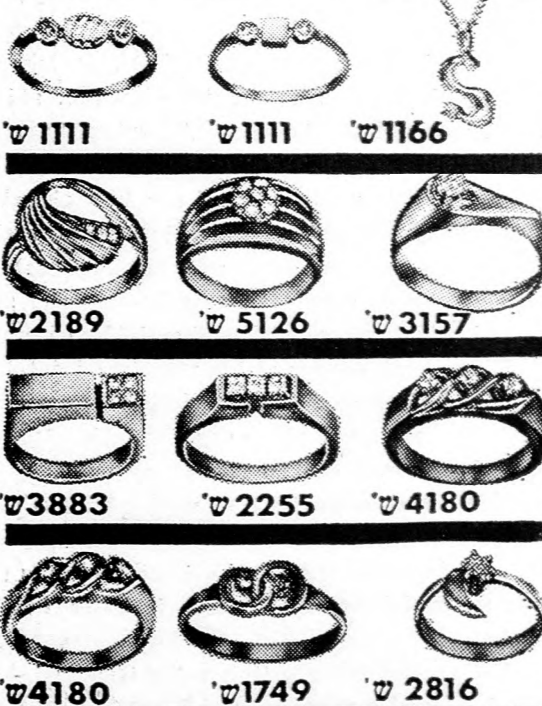
7

RÉSZLETBEN

ÉKSZERTŐZSDE

TEL AVIV, REINESS 6

Rendkívüli eladás szombaton este 19.30—23.00 óra között és hétköznapokon reggel 9—este 7 óra között.



₪ 1111

₪ 1111

₪ 1166

₪ 2189

₪ 5126

₪ 3157

₪ 3883

₪ 2255

₪ 4180

₪ 4180

₪ 1749

₪ 2816

APRÓHIRDETÉSEK

8x17



ADÁS-VÉTEL

• FILIP HAMUNCHE vesz butort, frizdort, recsiséket, feloszlatást, 837775, este 833223.
• HIRKAI vesz butorokat frizdortokat, fogkeféket, szivattyúkat, elszívókat házhoz jóvá, tel.: 826323, 852350, 825510.
• VESZUNK varrógépeket, alkalmilag jel. (fot. tel.: 03-823716.
• JPHOSUA vesz árskédet, felszámolást háztartási felszerelést, butort, stb. 831494, 876224.
• VILANYBOROTVAK — javító szolgálat és árusítás. — Csáček, Bialik 12, Ramat Gan, 736164.
• VESZUNK réz butort, frizdortokat, fogkeféket, szivattyúkat, elszívókat házhoz jóvá, tel.: 826323, 852350, 825510.
• A ROYLER, amelyet villanyárammal lehet működtetni, fűt, melegít, hűt, az üzemi 4-502146, ügyv. számok: 03-394320, 03-413034, 04-726263, 04-709774, 03-242271, 03-754556.
• MODERN prókák 280 — az importőrök a vásárlónak, minden színben, MI ragunk a legelőbbiek az országban (Mígha más cégek ajándékok is adnak) Latorossan el! Szalon Jonel, Allenby 93, 299582.
• ELADÓ fogszati rendelés teljes berendezés, kezelési dupla elektronikus vezérlés, sterilizátor, stb. 03-652931, 04-763839.
• CYKA vesz frizdort, és minden más lakás berendezést, 833125.
• MERKAZ HAAYAZ, Tel-Aviv, Hádará 21, Táchna Merkazit, 33376, naponta kőser, friss kacs, liba, pulyka, — 04-7317-ig.
• MINDENT veszünk és eladunk, sportruházat exportlevegőből, amerikai ágynemű, torlókó, ajándékok, bicikli, varrógépek, satrak anyagok, olcsó alkalmi vételek Universal, Allenby 27.
• SZALONBUTOR (új) elegáns, báronyi, alkalmilag: 5.100 seker mindössze! 03-740883.
• ELADÓ exportból visszamaradt szőnyegek és nyomott anyagok, 50 % engedéllyel — rikmót Rut — T. A. Kirját Hámolácha, svl. Hámifal 4.
• OLCSÓ áron frizdortok, léghűtők, mosógépek, varrógépek, kályhák, lélek, szőnyegek, porózók és mixerek. Kényelmes szállítással, olcsónak vármontesen, — Loni Elijah, Jaffa, szd. Jeruzsálem 29.

HÁZASSÁG

• AKADEMIKUS 29/172, megismerkedni Hádará, szinonim helyszínen, komoly szándékkal, FOB. 45400, Haifa.
• INTELLIGENS férfi keres egészség, egyedülálló, házias román hölgyet 65-70 között, Beér-Séva, FOB. 83.
• OROSZORSZÁGI akadémikus, 43. születésnap, férfi keres Telefonszámot kérek. Hámát-Gán, FOB. 8258.
• INTELLIGENS lengyelországi 69/160 férfi keres házasság céljából 65-69 között. Sándor FOB. 293.
• NŐTLEN, 46 megjelent 30-25 munkás nővel, Náhár, Weizman 93/1, — tel. 04-323822.
• HÁ BOLDG és kedves házasságért, fordultok bizalommal Biká Schefer házasságkötőirodához, Haifa, Hádará 12, tel. 04-330333.
• ÖZVEGYASSZONY rendezett, komoly férfi keres házasság céljából 70-ig déli-amerikai tartózkodásra magyar, német, spanyolnyelvi válaszokat, FOB. 45277, — Tel-Aviv, 61452.
• JO MEGJELENÉS, magyarok ur-hölgyet keresek életteremtés 63-ig, B. J. Aced, FOB. 379.
• AZ IPAR- és kereskedelemügyi miniszterium kitűnő önkéntes adományozót a Béim-nek a bejelentés szolgáltatásokról, az egyedi adókat gondoskodik és magyarszámú esküvőket, a kiválasztott cég 1981-ben a Béim 19 éves patinával rendelkezik. Forduljon hozzánk és önkéntes ajánlunk megfelelő házasságot. Tel-Aviv, Ben Jehud 55, 03-282932, Különösztály vállalkozások, Pénteken és szombaton este is nyitva reggel 9-től este 9-ig.
• DALIA az egyetlen komoly házasságkötőiroda az országban, európai fiúkkal rendelkezik, csak napszerű és házasságkötéssel, előkelő izraeli és külföldi családoktól.
• DALIA házasságkötőiroda, nyitva egész nap, Tel-Aviv, Alcházri 7, Slomo Hámelach és Alchorozor szrok, telefon 63-235908.
• 33/168 NAGYON házas, román nő lakással, (elvi), gyermekelem), megismerkedni házasság céljából 33-35-ig jömegeivel, 03-423203.
• RENDEZETT, független, házi felszerelt keres házasságkötőirodával 47-54 között, 1981-ben telefonát kérem feljutásról, Bechort, FOB. 2142.
• JAMEGJELENÉS, európai (50), gondoskodik házas, európai nő házaságot keresi, Tel-Aviv, FOB. 763.
• 54 ÉVES (szvony), nagyon házas ÖZVEGYASSZONY csak művelt, komoly férj keres — Beim — által. (A kiváló cég 1981-ben) 03-282932, pénteken, szombat este is.
• JEGYZŐKÉRDÉSEK jömegeivel, 37-53 éves román nővel, házasság céljából, FOB. 4091, Ramat Eljahu, 982994, — 19-20-30 között.
• 34/150 FERJEZETTEN, B.A. idegennyelvi levelező, jószívetű akadémikus férj keres, komoly levelet nem válaszolok, FOB. 1334 (17235/D).
• 50/165 INTELLIGENS, román származású ismerkedni házasság céljából, — FOB. 9172, Jeruzsálem.
• MACANHIRDETÉS, 60 éves magyar, 45-kenaz özvegy férfi jószívetű, hozzáillót keres. 03-658990.
• JO MEGJELENÉS, 57 éves kétségsváros, iróadalom, műveltség és klasszikus zene-kedvelő, 03-349125, Hádará.
• SZOLID kellemes, nagyon jól megélt pozort 42 éves európai születésű, — 03-249125, Haofarm.
• 60/165 romániai nyugdíjas nő lakással komoly intellektuális özevgyembert keres 65-69-ig, tel. 03-948798.
• HOLGYEM ki tud még magyarul vagy nemetül, vagy olaszul, 28/1981 akadémikus, 8/1978, svájci születésű, elrendezett, újra nővel. FOB. 36871, Tel-Aviv.

ÁLLÁS

• KERESUNK szeretettel hetenként két-szer, Nát Afekán, Tel. 492365.
• RAMAT-AVTUBAN keresünk háztartási alkalmazottat 5 napra, jó fizetés. — 594298, 863419.
• SIMSON, Jaffa garázs keres autódíszítőszert, befektetés nélkül. 03-828601.
• KERESUNK vagytartóba vasalót állandó vagy részleges munkára, 254520.
• DOLLINGER szűres keres breitschwanz szabásokat és varrógépet, T. A. Frishman 18, tel. 226181.
• SERKET keresünk munkára szakmunkásokban, T. A. körzetében és környékén. Jelentkezni személyazonossági igazolvánnyal és 2 képpel: Águdát Hásomrom, T. A. Lilienblum 29.
• NEMETUL kezdő asszonyt keresünk idős, petach-tívval férfi gondozásra. — Tel. 928330, d. u. 2-3-ig és este 21 után.
• TELAVIVI kulturális keres ívít gépiónát, jiddis és angol kivatósok. 03-246513.
• JO GYAKORLOTT varrógépet keres hétközi és otthoni munkára ruhakötéssel, Weinrub 297397.
• NŐI KÁBÁTVARÁSHOZ gépjárműszabót keres konfekció, Apelfelitz, Náhár Binjámin 8, 657549.
• ASSZONYT keresünk bentlányhoz péntek, szombat és vasárnap éjszakra, külön szobában, idős férfival, csatorák, 03-457222.
• EGYSZOBÁS lakásba kétszer hetenként bejáró keresünk, Fischer, Petach-Tikva, Rámháim 45.
• EXPORTEPA dolgozó kérésük nem gyakorlatos Overlook varrógépet keres állandó teljes állásra, jó feltételekkel, — 03-821238.
• HERLIAN gondoskodik keresünk egy éves összesítő gépért hetenként reggel 7:15-től 2:45-ig, Tel. 052-83418.
• GYAKORLOTT gondoskodik keresünk aki jiddisul és héberül beszél és idős hölgyet lakna, Jó feltételek. 03-319539, 052-83994.
• GYAKORLOTT textilmunkás, aki szakember szövetben, hosszabb munkára, Manpower, 04-526780.
• RAMAT-GANI ékszerüzlet keres gyakornokot szak-részeket valamint finom-hégesztésben gyakorlott lámpákat, telefon 795833.
• APFEÁBAN asszonyt keresünk házi segítségére és a konhába pénteken, vagy szombaton, Tel-Aviv, FOB. 22295.
• KERESUNK női tiskákhöz élő varrókat/nőket, T. A. Rámháim 8, III. em. tel. 03-658931.
• JO HÁZASSZONYT keresünk ajánlásokkal naponta 4 óráig, tel. 02-682369.
• IDŐS HÁZASPAR asszonyt keres péntek, takarításra, vásárlásra és segítségére heti két-háromszóra, 03-624104, Dáni.

KÜLÖNFÉLE

• HAMAVRIK nagytakarítás, polish és feregirtás lakásokban, engedély 1250, fellelősséggel 313399, 310030.
• FERTŐTLENÍTÉS és dzsukok kitöltése, 100, szagtalanul 120, engedély 186, 398321.
• MAGDA fogászati laboratórium vállal sürgös protézis-javításokat; fél óra alatt, Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény, Tel-Aviv, Balfour 27.
• MAGI-CLEAN otthonában tisztít szőnyegeket és kárpitozott butorokat, — 052-70645.
• A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumban express javítások fél óra alatt, Tel Aviv, King George 5, Tel. 282429.
• UDULES Svájcban, butorozott szobák, Marthe Gablinger General Guisanquai 38 8002 Zurich, Switzerland.
• SAMUELOV házkészülék-üzem, Tel-Aviv, rch. Ben Ami 10, tel. 294491, 282593, a Eklar Dizajnoff mellett. Házkészülékek odállesztése minden feltében. A fül mögé és a szemüvegbe rejltt készülékek, javítások és elemek mindvégig hálókészülékekhez.
• HAMAVRIK nagytakarítás, polish és feregirtás lakásokban, engedély 1250, fellelősséggel 313399, 310030.
• FISCHEL tapéta és linoleum-szakértő vállal jutányos áron mindennemű dekorációs munkát, Passzázs Berkovics 4, Petach-Tikva, tel. 913646.
• ZONGORATANÍTÁS magas színv. zongoravezető által, tel. 232515.
• KERESUNK penziót kivádevelőknél, 2 miniatúr kutyanak. 03-293353.
• SZELÁ feregirtó az edények kiretélénekül, 03-473271, 03-425151.
• NIRA jósol kártrábol, kártrábol teljes horoszkópot készít, Jelenti, hogy új telefonszáma: 923018.
• ARADON lakások és szobák üthlése, Bár Híliel Krausz, 03-783507, 03-755384.
• TRISZEK 195 — seker métere, Javítások, rások 5 éves jótállás, Martin, Tel-Aviv, 281563.

★ HAIFA ★

• HAIFAI kárpitos vállal mindenféle kárpitos munkát, régít újra cesérl, Tel. 04-233674.
• FOGPOTÉZISEK express javítás, felújítás Ánsbacher, Vngdíjasoknak jelentős kedvezmény. Akiba u. 27/A, — Haifa, 04-668481.
• HIRDETÉSEK szakosított megfogalmazása az ország újságokba, kiadóhivatall áron. „Sáchar” hirdetőiroda, Shapira 13, Haifa, 04-669229, családi hirdetések este 04-88147.
• FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák fizetési helyiségek, fűszerüzletek, házak kulcspezérrt, árkáron és havibérbe. — Telefon 668613, Benis Szrniovtic, Haifa Hechaluc 7.
• VESZUNK butorokat frizdortokat, felújítás, — 04-669467, 04-238124, 04-238397, Haifa.
• VESZUNK használt butorokat, frizdortokat, felújítás, — 04-662066, 04-528861, 04-85009, Haifa.
• VESZUNK butorokat, frizdortokat, felújítás, — 04-643671, Haifa.
• KIADÓ 46-évi és női fodrász-szalon a haifai Táchna Merkaziton Jean Marco Áfula, rch. Jeruzsálem 1, tel. 063-22056.
• A KARBEL kózpontjában 3 szobás étkezőszobák, 3 szírt erkélytel azonnalra 95.000 — dollár, 04-245133.
• JERZALIAN, szakmátes házban, 3 szobás, étkezőszobákkal zárt erkéllyel, rendezett, 04-238911.
• NAHARIAN kiadó kő butorozott lakás idős hölgynek, jó feltételek, 04-921725.
• RAMAT BEZEMEZEN eladó három és fél szobás, szőnyeges, fűtött lakás, fűtési és vízvezeték kiállítás és intimitás 45.000 — dollár, Haifa, 04-665076, 04-231724.
• GYORS és OKOS 40-50 közötti egyedülálló nő keresünk érdekes gyűri munkára, Haifa, 04-662605.
• KERESUNK azonnalra háztartási segítségét Névét Sámánon, Haifa, napi néhány órára, 04-332631, 17 után.
• VESZEK érmeket a világ minden részéről, 30-éves és 15. század éremeket, Zikaron Jazreel 26 grammos érméért 80 sekerit adok, 04-533582.
• KERESUNK hidraulikus építmennyekben és szobákban erős szakmunkásokat, Szillemleges díjazást, Manpower, 04-526780.

JERUZSÁLEM

• ÖZEREKET keresünk napi 5 órára, hetenként kétszer, 02-269720.

HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

NAGYSZABASU IDENYZARÓ-EST.
1981 június 15-én, hétfőn este, pontosan 7:30 órai kezdettel, a HOH Hájárkon 61 szám alatti nagyteremben.
POLITIKAI VALASZTASOK NELKUL
cimen megkezdődő előadást rendez a tel-avivi Hitachdut Oléj Hungaria és Bné Herl kulturális szervezete.
Közreműködők: Dr. Hermanin Dezo, Dán Otry, Róssel Mordecháj.
Magyvitó: Dr. Frenkel Jenő, a HOH elnöke.
Levezető: Dr. Benedek Pál.
Költőghozzájárulás: 8 — seker. Pénztárvitás este: 6:30-kor.
Mindenkit szívesen látunk és szeretettel meghívunk!
HAIFA
A HOH Haifa helyicsoportja, 1981 június 20-án, vasárnap d. u. 5 órakor Pevzner 2. nagyteremben.
IDENYZARÓ-ESTERŐK DELUTANT rendez.
TABAK LÁSZLÓ az Ut Kelet munkatársa most megjelenő „Lemondtam a...”

LAKÁS

• KERESUNK lakásokat és házakat kulcspezérrt és megvételre minden nagyságban a Cáfóban és Tel Aviv központjában. Tel. 03-238624.
• CHOLONBAN 3 szobás, levegős frontlakás a központban 550.000 — seker, — 03-228192, a munkában.
• ELADÓ 3 szobás összkomfortos, I. em. Herlián 50.000 dollár, tel. 052-82179.
• KIADÓ butorozott szoba romániai asszonynak tel. este 8-ig, 03-868967.
• BÁT-JÁMBAN eladó 3, front II. em., parkolóhely, telefon, 39.000 dollár, 594552, 863374.
• SOKEMELETES házban Hádár Jozsef Hádadásban 3 szoba, 03-651907.
• RAMAT-GAN központjában lakás butorozva frizdorttel-gázzal, havibérbe, tel. 785734, szombat kivételével.
• CHOLONBAN 2 szobás lakás, hall, II. em., Bos Piná, 30.000 dollár, tel. 803818, 17.00 órától.
• BUTOROZOTT szoba Tel-Aviv központjában egyedülálló hölgynek, kedvező áron! 821362, 291450.
• HAVIBÉRBÉ négyoszobás butorozott, a nyári hónapokra Natanján, a szd. Ben-Jaminon, 03-623298, 03-262895.
• EMEK HÁSEMÉSEN kétszoba butorozva, telefonnal, 10. em. 250 dollár, — 03-223946, 03-283372.
• RAMAT HANASZIN eladó 3 szobás, I. em. 599845.
• NÁSFEL szobás, étkezőszobákkal, Híliel IV, II. em. este 6 után, tel. 04-715043.
• KIADÓ egy szoba erkéllyel turistákra, vagy nyugdíjasnak, lehet fél panzióra, 03-236993.
• ELADÓ négyoszobás rendezett lakás Rechovoton, Kirját Mose 45/12 II. em.

KERESUNK

AKUPUNKTURA ORVOSOKAT
KLINIKAI MUNKÁRA
Tel-Aviv, Jeruzsálemben, Haifán, Natanján, Beér-Sévan és Tibériasion,
valamint diplomás fizioterapistát/nőt.
Jelentkezés:
03-221816, 03-236892 és este 03-255196 számon.
FÉRFIINGEK ÉS PIZSAMÁK
RENDKIVÜLI ELADÁSA
AZ ÁRURAKTÁR FELÚJÍTÁSA ALKALMÁBÓL.
Everfix, — Jenny Jacques
rechov Montefiore 16/a, a Kolbo Sálom mellett,
reggel 8-tól délután 5-ig.
RÉGISEGEK
NEMETORSZÁGI RÉGISÉGERESKEDŐ VENNE
ART NOUVEAU, DECO-ékszereket
és órákat is.
Kérem telefonálni a találkozás megbeszélésére,
03-240427 számon 1981 június 14, vasárnaptól,
déli 1 óráig.

HAIFAI GUMIGYÁR • FRANZ LEVI
KERES
VARRÓKAT ÉS VARRÓNÓKET
Részletek megtudhatók telefonon 04-721131



FELVÉTELI VIZSGA ZENÉSZEKNEK
az 1981/82 évadra
* HEGEDŐ
* VIOLA
* ELSŐ CSELLISTA
* VADÁSZKÜRT
* TROMBITA
* DOB ÉS ÜTŐHANGSZEREK
A vizsgákat 1981. július 8-án tartjuk.
Felvételi kérelmeket, életrajz csatolásával, a zenekar irodájához, Beér Sévá, derech Hámósáchrórim 12, kell küldeni 1981 június 28-ig.

«ÁDÁM U'MÖONO 81» vásár
Tel-Aviv, Gáné Hátááruchá

Több tizezer cikk kiállítás az „Ádám U'möono” vásáron, amely a legnagyobb a maga nemében Izraelben. Rendkívüli eladási akciók lényege: árleszállítással.
Minden este az „Americana Dance Theater” amerikai folklór-együttes óriási előadása a vadnyugat és az amerikai uttörő korszakból „A vad ország” címmel. — Első ízben az „Ádám U'möono” vásáron élelmiszer-pavilon, kóstolással, ahol új készítményeket mutatnak be.
Minden este énekes és bűvészek fellépte, valamint játékok és vidám szórakozások.
Minden belépőjegy résztvesz az óriás-sorsoláson, melynek első díja egy színes televízió.
Nyitva: vasárnaptól csütörtökig, délután 5-től éjjel 11 óráig. Szombaton este a szombat kimeneteltől éjjel.
Autóbuszok: 21, 28, 47, 48, és Egged 526.
MERKAZ HÁJÖRIDIM BÖ-IZRAEL

AZ IZRAELI SZEMLE júniusi számában Sálom Alechem, Erdőházi Hugó, Eröss András, Felleg György, Fleischmann Margit, Ron Giládi, Dr. Herskovits Fábán, Kaddar Árje, Katz Aranka, Dr. Kertész László, Kivovits Szára, Kosztolányi Dezső, Losonczy László, Löwenkopf Kálmán, V. Molnár Etel, Lusa Rizatti, Róssel Mordecháj, Sásdi Sándor, Zsánnyi Oszkár írását olvashatja.
Társadalmi-kritikai lap. Szerkeszti: ARJE KADDAR.
Minden új előfizetőnek díjtalanul küld négy előző számot a kiadóhivatall: Haifa, Hámááplim 5. Telefon: 04-531813, vagy 231-814.
AZ IZRAELI SZEMLE — az igényes olvasó folyóirata.
1981. VI. 12. 11.

פעולת עונשין אמריקנית

ארה"ב החליטה לעונש את ישראל ונקטה בצעד ללא תקדים ביחס שתי ה"ארצות: הודיעה על עיכוב אספקת 4 מטוסי F-16 שעמדו להגיע היום לישראל — וזאת בתום שנותיימה החקירה כדי לקבוע האם ישראל הפרה "הפרה משמעותית" את הסכם הסיוע ההגנתי בין ישראל לארה"ב.

ארה"ב ראתה כנראה צורך להפגין יד חזקה לגבי ישראל ולהוכיח לעולם כי ערבי כי ידה לא היתה בהתקפה הישראלית על הכור האטומי. כדאי להקדיש תשומת לב לעובדה, כי משקוף הליגה הערבית בי ארצות קלובים מקסוד אמר עוד לפני יומיים כי "ארה"ב צריכה להפגין מחוץ כלפי הערבים ולא לשלוח את ארבעת מטוסי האספקה לישראל האמורים לצאת לישראל ביום 17".

נראה כי וושינגטון החליטה להענות לבקשת זאת. כי הרי אחרת קשה להסביר את הצעד האמריקני המחמיר. קשה גם לניח כי נמצא מישהו בגומשל האמריקני קני אשר מאמין באמת ובתמים שיערסק לא התכוונה ליצור נשק גרעיני כדי להשמיר את ישראל. הרי בימים האחרונים לאחר גל הנייטרים גם בעיתונות הישראלית מתחילה ללמוד את מטרותיהם האמיתיות של העיראקים. אמתנו בימים כי צדקת ישראל — דהיינו אופיה ההגנתי של ההתקפה על הכור — תהיה לא כל של של ספק וביחס שתי הארצות — שגם בעבר לא היו פטורים מהיכוסים — שוב תהיה הבנה הדדית.

AZ AMERIKAI BUNTETÉS

Az Egyesült Államok elhatározta, hogy megbünteti Izráelt, és precedens nélküli lépést fogantatosított: bejelentette a négy F-16 típusú harcirepülő mára tervezett szállításának elhalasztását — mielőtt még befejeződött volna a vizsgálat azzal kapcsolatban, hogy Izráel megszegte-e a fegyverszállítási egyezményt. — Amerika, úgy látszik, szükségesnek tartotta, hogy „erős kéz” politikáját kifejezésre Izráellel szemben és bebizonyítsa az arab világnak, hogy nem volt része az iraki atomkóhó elleni támadásban. Erdemes figyelmet szentelni annak a ténynek, hogy az Arab Liga UNO-megbízottja már két nappal ezelőtt kijelentette, hogy „az Egyesült Államoknak gesztust kell tenni az arabok iránt és visszatartani az Izráelnek szóló négy harcirepülő szállítását.

Ugy látszik, Washington elhatározta, eleget tesz ennek a kérésnek. Másképp ugyanis nehéz magyarázatot adni erre a súlyos amerikai lépésre. Azt is nehéz elképzelni, hogy akad valaki is az amerikai kormányzatban, aki őszintén hinné, hogy Irák célja nem az volt, hogy atomfegyvert gyártson Izráel elpusztítására. Az utóbbi napokban az első „megbélyegzési hullám” után a nemzetközi sajtó is kezdi felfedni az irákiak valódi szándékait.

Biztosak vagyunk benne, hogy Izráel igaza — azaz, az atomkóhó elleni támadás védelmi jellege — minden kétséget kizárólag bebizonyosodik és a két ország kapcsolatai — amelyek a múltban sem voltak mentesek surlódásoktól — ismét visszatérnek a kölcsönös megértés alapjaihoz.

SZOMBATI NAPTÁR

1981 június 12, péntek
5741 sziván 10

GYERTYAGYUJTÁS:

| | |
|------------|------|
| Jeruzsálem | 6.06 |
| Tel-Aviv | 6.24 |
| Haifa | 6.19 |

1981 június 13, szombat
5741 sziván 11

A SZOMBAT KIMENETELE:

A HETI SZIDRA:
BÖHÁ LOTCHÁ

Amerika elhalasztotta négy F-16 harcirepülő szállítását Izráelnek

A kormányzat folytatja annak kivizsgálását, hogy Izráel „megszegte-e” a fegyverszállítási szerződést

Washington (—) — Az amerikai kormányzat úgy határozott, hogy elhalasztja annak a négy F-16 típusú harcirepülőgépnél szállítását, melynek ma kellett volna Izráelbe érkeznie.

Az amerikaiak ugyanakkor hozzáfűzik, hogy a halasztás kizárólag a négy repülőgépre vonatkozik, és Izráel továbbra is az előre meghatározott időben kap minden más hadfelszerelést.

Haig amerikai külügyminiszter Reagan elnök nevében levelet intézett a Kongresszushoz ebben az ügyben, melyben rámutat arra, miszerint lehetséges, hogy Izráel megszegte a két ország között 1952 július 23-án kötött vásárlási szerződést, mely szerint az amerikai fegyverek csakis önvédelmi célokra használhatók. — Hangsúlyozza Haig, hogy a kormányzat Izráellel közösen felülvizsgálja Izráel érvelését, amely szerint az iraki atomkóhó bombázása önvédelmi cselekedet volt és ha az atomkóhó már működésbe lépett volna, az atomkísérletek veszélye miatt nem lehetett volna bombázni.

Haig bejelentette a Kongresszus két házának, hogy miközben a tárgyalások még folynak Izráellel ebben az ügyben, az elnök utasítást adott ki a négy repülőgépszállításának visszafordítására.

Külön kiemelte Haig, hogy az amerikai kormányzat ezzel a lépéssel hangsúlyozni kívánja azt, hogy mennvire komolyan veszi a fegyverszállítási szerződések feltételeinek betartását.

Ugy tudják, hogy Haig igyekezett meggyőzni Reagan elnököt, hogy érje be mérsékeltabb lépésekkel, végül azonban —

Weinberger hadügyminiszter, valamint különböző más ténye-

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

- ALLENBY: Szegénylős, de takaros
- BEN JEHUDA: Elismeréssel
- CÁFON: Amerikai nagybácsi
- CINEMA 1: Az út áttörése
- CINEMA 2: A taxifőőr
- CDRIVE IN: (1) A fekete lyuk; (2) Feladat két ember számára
- ESZTER: Bronx-negyed
- GÁT: Egyszerű emberek
- GORDON: Angi Vera
- HOD: Üvöltő szelek
- LIMOR: Minden, amit a szexről tudni kell
- MÁXIM: Éjjel után
- MOCRARI: Feltámasztás
- ORLI: A kék laguna
- PARIS: Szex-pisztolyok
- PEER: Benjámin, a katonalány
- SÁCHÁF: A dühös hika
- STUDIO: A búbuk élete
- TCHÉLET: A szexuális
- TEL AVIV: A borzalmak délutánja
- TEL-AVIV MUZEUM: Kacsák

Rendezett, jó megjelenésű

ÖZVEGYASSZONV,
komoly, magyar ikú házastársat keres 70-ig
Telefon: 03-245764.

ÚJ KELET FÜGGETLEN NAPILAP
67770 Tel-Aviv, Hárákevet 52
Tel. 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

AZ IZRÁELI TÁMADÁS KÖVETKEZMÉNYEKÉNT Tisztogatási akció az iraki hadseregben
Hadbíróság elé állítják a légvédelmi alakulat parancsnokait

Megbízható információk szerint Szádám Husszein iraki elnök utasítása értelmében hadbíróság elé állítják az iraki hadsereg légvédelmi alakulatának parancsnokait, amiért nem tudták elhárítani az izraeli légi haderő támadását. Sámós jel utal arra, hogy az iraki támadás hatalmas megrázkódtatást okozott nem csak az iraki hadseregben, hanem az egész állam-vezetőségben.

Valószínűnek tartják, hogy Szádám Husszein bünbakot keres az al a céllal, hogy elhárítsa magáról a felelősséget és a vádakot az ügyvel kapcsolatban. Tisztogatási akciót szándékozik végrehajtani a légvédelmi egységénél.

A dolog annál is valószínűbb, mert az irani légi haderő sikertelen támadása után is bíróság elé állították az iraki hadsereg légvédelmi alakulatának tisztjeit és ugyanakkor megerősítették az

A szállítmány visszatartása addig tart, amíg az Egyesült Államok be nem fejezi a vizsgálatot azzal kapcsolatban, hogy Izráel megszegte-e a fegyverszállítási egyezményt, illetve, milyen mértékben bizonyosodik be, hogy az atomkóhó megtámadása önvédelmi lépés volt.

Szakörök azonban rámutatnak arra, hogy ha az Egyesült Államok olyan megállapításra is jutna, hogy Izráel megszegte a fegyverszállítási szerződést, az elnöknek a törvény értelmében akkor is joga van úgy határozni, hogy folytatja a fegyverszállítást, — mert annak megszakítása ellenében áll Amerika érdekeivel.

atomkóhó légvédelmét, részint modern légharító rakétákkal, részint pedig vadászpilótákkal.

Miután kiderült, hogy egyetlen rakétát sem lőttek ki a támadó izraeli gépekre és az egész védelem légharító ágyuk gyér tüzeléséből állt, várható az egész légvédelmi alakulat átszervezése.

A támadás után Bagdadot valószínűleg „ötödik hadoszlop pánik” kerítette hatalmába, mert attól tartanak, hogy az izraeli légi haderő döbbenetesen pontos találatai kémszolgálatnak tulajdoníthatók.

Londoni diplomáciai körök közölték, hogy Szádám Husszein iraki elnök az izraeli légitámadás következtében veszélyeztetve látja hatalmát. Ezek a diplomaták is rámutatnak arra, hogy száz tisztet állítottak hadbíróság elé, miután az irani harcirepülőknél sikerült eljutni az atomkóhóig.

A VÉSZKORSZAK MEGMENEKÜLTJEINEK VILÁGTALÁLKOZÓJA

A jeruzsálemi Binjáné Háumában, Menáchem Begin miniszterelnök védnöksége alatt, mintegy 4000 hazai és külföldi résztvevővel vasárnap, június 14-én délelőtti nyílik meg a vész-korszak megmenekültjeinek nemzetközi találkozója. Az elnökségbe helyet kap Simone Veil, az Európa-Parlament elnöke, Éli Wiesel, a világ hírhírű író és Stefan Grajek, a zsidó harcosok nemzetközi szervezetének elnöke. Az ötnapos találkozó a Binjáné Háumában berendezett „Megmenekültek Falva” megnyitásával kezdődik, vasárnap délelőltől 11.30 órakor.

A program kiemelkedő eseménye hétfő este a jeruzsálemi Binjáné Háumában megtartandó hivatalos megnyitási ünnepség lesz. Návon államelnök részvételével. A külföldi résztvevők, többek közt, látogatást tesznek a vész-korszak

megmenekültjei által létesített kibucokban, szerdán este pedig a Binjáné Háumában a megmenekültek második nemzedéke tart találkozót.

A találkozó csütörtökön, június 18-án a Nyugati Falhoz való felvonulással ér véget, ahol Begin miniszterelnök tart beszédet.

A találkozó központja a Binjáné Háumá, illetve a „Megmenekültek Falva” lesz, ahol az érdeklődők információkat kaphatnak a különböző programokról és rendezvényekről.

Felejthetetlen drága anyánk, testvérem, nagymamánk, dédnagymamánk és nagynénénk

SZACHS GIZELLA, szül. FRENKEL

71
Szalonta — Arad — Natanja
elhunyának slosimja letelével
AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk a vátikimi temetőben, 1981 június 18-án délután 3.30 órakor. Indulás 3 órakor a háztól: Natanja, rechov Remez 19.
A DEUTSCH CSALÁD

Drága feleségem
VÁRADI ALICE 71
született HIRSCH ALICE
MÁSODIK ÉVES AZKARAJÁT
1981 június 17-én, szerdán tartjuk a Kirját Tivon-i temetőben.
Találkozás a temető előterében délután 4.30 órakor.
VÁRADI KÁROLY

Felejthetetlen drágánk
FARKAS MÁRTA 71
Budapest — Jeruzsálem
ELSŐÉVES AZKARAJÁT
június 15-én — (71) — hétfőn délután 3.30 órakor tartjuk a givat-sauli temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
A CSALÁD

Szeretett testvérünk, sógor és nagybácsi
FARKAS LÁSZLÓ 71
Berettyóújfalú — Haifa Bát-Gálim
SIRKÓAVATÁSA
hétfőn, június 15-én délután 3 órakor lesz a haifai új, kfar-számiri temetőben. Autóbusz indul a lakástól, Bát-Gálim, Alijja u. 21 sz. délután fél 3-kor.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen szeretett drágánk
RÁFFAÉL ADOLF 71
Szászrégen — Tirát-Hákarmel
slosimja letelével
AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981 június 16-án, kedden délután 4-kor a helybeli temetőben.
Gyászolják: felesége Malvin, testvérei: Linus, Endre, Kató (USA), fia és menyje Slomo és Sosáná, unokái, dédunokái, sógorai, sógorai, a kiterjedt család és a baráti kör

Felejthetetlen, szeretett drágánk
BERGER ÁVRÁHÁM 71
Levelek — Nyiregyháza — Herzlia
elhunyának slosimja alkalmából
AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981 június 18-án, csütörtökön délután 4 órakor a herzlai temetőben. Autóbusz indul a háztól 3.30 órakor.
Felesége: Margit, leánya Klári, unokái, dédunokái

Fájdalommal jelentjük, hogy
HOLLAENDER ISTVÁN 71
Budapest
57 éves korában hirtelen elhunyt.
Gyászolják: felesége Ilonka, szül. Salamon, Székelyhid, fia: András és menyje: Netyi, Budapest, Frida és Vili Schwartz, Montreal.

Szeretett drága édesapánk, apósnk, nagyapánk, dédapánk
NEISZ (BUNI) ÁBRAHÁM 71
Kolozsvár — Naharia
ELSŐ ÉVES AZKARAJÁT
1981 június 15-én, hétfőn délután 3.00 órakor tartjuk a nahariai temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága feleségem, édesanyánk, nagyanyánk, anyósnk, testvérem
HERSKOVITS MAGDA szül. Málek 71
Somkút — Nagybánya — Rison Lecion
ELSŐÉVES AZKARAJÁT
1981 június 16-án, kedden — 71 — délután fél 5 órakor tartjuk a rison-lecioni „Gordon” temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
A CSALÁD

Felejthetetlen férjem apánk, nagyapánk, testvérünk, sógorunk
MÁRMOR JICCHÁK 71
Lápos, Nagy-Bánya, Rámle
AZKARAJA ÉS SIRKÓAVATÁSA
1981 június 15-én, hétfőn délután 4 órakor lesz a rámlei új temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD